

"Liberty gardens".
Kai eks-poetas meluoja.
Kurstymas prieš dievą.
Žiūrėkite, kas kritikuoja.
Daugiau apdairumo.
Rašo A. BIMBA

Darbo Žmonių
Dienraštis
Kaina \$7.00 Metams
Queens Apskrity \$8.00
Užsieniuose \$9.00
Vienas numeris 5 c.
PRICE 5c A COPY

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

LAISVĖ—LIBERTY
The Only Lithuanian Daily
in the Eastern States
110-12 ATLANTIC AVE.,
Richmond Hill 19, N. Y.
Tel. Virginia 9-1827-1828.

Nr. 29

Richmond Hill 19, N. Y., Penktadienį, Vasario-Febr. 9, 1951

Metai 41-mieji. Dienraščio 33-tieji.

VALDŽIA SAKO, JOG KAINOS VIS DAR KILS

Bijo, kad darbininkai dėl to reikalaus algų pakėlimo

Washington. — Karinės mobilizacijos galva Charles E. Wilson sakė korespondentams, jog prašys Kongresą pataisyti įstatymus taip, kad valdžia galėtų geriau sulaukyti kylančias kainas.
Wilsono padėjėjas Eric Johnston pripažino, kad maisto kainos eina vis aukščiau ir aukščiau. Nėgana to. Johnstonas išpėjo, kad maisto kainos kils dar per kelis mėnesius, nežiūrė, kad prez. Trumanas sausio 26 d. įsakė užšaldyti kainas ir algas. Johnstonas sakė, gal tik vidurvasarį galima bus sustabdyti kainų kilimą.
Wilsonas siūlo pataisyti įstatymą, kuris palaiko vadinamas "teisingas kainas" farmų produktams. Šis įstatymas leidžia tiek pabranginti tuos produktus, kiek pabrangsta fermerių perkami fabrikiniai dirbini.

Wilsonas bijo, kad jeigu kainos nebus pažabotos, tai darbininkai reikalaus algų pakėlimo ir gal streikuos, nepaisant karo.

Kompanija bando apkaltinti mašinistą už gelžkelio nelaimę

Woodbridge, N. J. — Pennsylvania geležinkelio kompanija mėgina suversti kaltę ant traukinio mašinisto J. H. Fitzsimmonso už tragediją, kur antradienio vakare žuvo bent 83 žmonės ir buvo sužeista apie 500. Kompanija sako, kad mašinistas per smarkiai varė traukinį, važiuojant per naujai pastatytą laikina medinį tiltą.
Silpnokas tiltas sugniūžo nuo per daug apskinkto traukinio, vežusio 900 žmonių, ir 8 vagonai nugriuvo žemyn.
Mašinistas, iš savo pusės, nurodo, kad nebuvo jokių išpėjimo signalų - ženklų ant geležinkelio, beartėjant traukiniui prie tilto; todėl jis važiavo paprastu greičiu, apie 50 mylių per valandą. Traukinyje taip pat nebuvo "spydomyterio", kuris parodytų, kaip greitai važiuojama.
Federaliai ir New Jersey valstijos valdininkai daro tyrinėjimus, ieškodami kaltininkų.
Liudytojai patvirtino, kad kompanija neįrengė jokių išpėjimo ženklų ant geležinkelio nei greičio rodyklės traukinyje.

CHICAGO GELŽKELIEČIAI NEGRĮŽTA DARBAN

Chicago. — "Svičmanai" — geležinkelių bėgių sujunginėjotojai, traukinių judėjimo tvarkytojai — vis dar negrįžta darban Chicagoje, apsimesdami "ligoniais".
Chicago yra 25 geležinkelių centras. Taigi svičmanų streikas sulauko daug traukinių, ypač kelionėms toliau į vakarus.

dauguma svičmanų rytinėse valstijose sugrįžo darban, ir traukiniai veikia 50 iki 90 procentų.
Washington. — Tęsiasi derybos tarp geležinkelių kompanijų, kurių gelžkelin. darbininkų Brolijų-unijų ir valdžios tarpininkų.
Atsigriebiant važiuotei geležinkeliais, valdžia atšaukė tūlus apribojimus dėl pašto ir ekspreso siuntinių išvežiojimo traukiniais.

Kongr. Rankin sako, Jungtinės Tautos 'gali pražudyti Ameriką'

Washington. — Demokratas kongresmanas John E. Rankin davė pasiūlymą, kad Amerika pasitrauktų iš Jungtinių Tautų. Rankinas sakė, "Jungt. Tautos nori sunaikinti Amerikos valdžią."
Jis prašė Kongreso Atstovų Rūmų komitetą dėl užsienio reikalų užgirti tą pasiūlymą. Rankinas gąsdino:
"Jungtinės Tautos yra komunizmo perykla, ir jos sutraukia spiečius komunistinių šnipų į šią mūsų šalį."
Pasiūlymai prieš Sovietų Sąjungą
Republikonas kongres-

manas Walter Judd užklausė tą kongresinį komitetą: "Gal būtų geriau atšaukti sovietinės Rusijos pripažinimą ir visai sutraukti diplomatijos ryšius su ja?"
Demokratas kongresmanas L. Mendel Rivers atsiliepė:
"Tam aš taipgi pritariu."
Rivers ir Judd pasakojo, kad Sovietų ir jų draugų atstovai ir delegatai Jungtinėse Tautose stengiasi patirti atomizmo ir kitus karinius Amerikos sekretus. Rivers todėl įteikė rezoliuciją, reikalaujančią užginti Sovietų diplomatam iškeiliant iš Washingtono apskrities.

Vėliausios žinios

Koreja. — Amerikonų artilerija bombarduoja šiaurinius Korėjos liaudininkus jau pačiame Seoule, Pietinės Korėjos sostinėje.

Saigon, Indo-Kina. — Amerikos duoti francūzams didieji bombanešiai B-29 atakuoja Vietnamo liaudininkus Tonkin provincijoje, Indo-Kinoje.

Teheran, Iran. — Amerikonai ir angliai bijo, kad Iranas nesusidraugautų su Sovietų Sąjunga.

Cherbourg, Francija. — Viso jau šimtas Amerikos laivų atgabeno. Francijai pilnus krovinius visokių ginklų ir karinių įrengimų.

Washington. — Per 32 pirmąsias dienas nuo šiemetinio Kongreso atsідarymo senatoriai ir kongresmanai tiek prišnekėjo, kad nurašytomis jų šnekėmis užpildyta 876 puslapiai laikraščio Congressional Record, bet per tą laikotarpį jie neprėmė nė vieno įteikto biliaus. O buvo pasiūlyta apie 100 įvairių bilijų.

Roma. — Italijos valdžia paigino karinę tarnybą nuo 12 iki 15 mėnesių.

J. Tautų komitetas atmetė Sov. skundą prieš Ameriką

Lake Success, N. Y. — Politinis Jungtinių Tautų seimo komitetas atmetė Sovietų reikalavimą pasmerkti Ameriką kaip karinį užpuoliką. Sovietai kaltino Ameriką už tai, kad amerikinis karo laivynas įsiveržė į kinų sala Formozą ir Amerikos lektuvai iš Korėjos užpuldinėjo Mandžūriją, Kinijos provinciją.

Sustreikavo 148,000 Japonijos mainierių

Tokio. — Streikan išėjo 148 tūkstančiai Japonijos angliakasių prieš keturias didžiausias kompanijas. Reikalauja daugiau algos.
Tos kompanijos pagamina apie pusę visos anglies Japonijoje.

Amerikonų nuostoliai Korėjos kare

Washington. — Apsigyrimo departamentas vas. 7 d. paskelbė, kad jau 47,388 amerikonai nukentėjo karinės nelaimės Korėjoje, skaitant tik tuos, kurių gimimėms apie tai jau pranešta.

Anglijos seimas nutarė suvaištybinti plieną

London. — Anglijos seimas 308 balsais prieš 298 užgyrė socialistų - darbiečių valdžios pasiūlymą perimti valstybės nuosavybėn plieno pramonę, pradėtą nuo vasario 15 d.

"Nežinia kas" nužudė keturis negrus

Rocky Mount, N. Carolina. — Čionaitinėje apylinkėje tapo nužudyti keturi negrai dviejose vietose nakties laiku.
Policija sako, "nežinia kas" juos nušovė, bet nesistengia surasti žmogžudžius.

Kaip Kongreso nariai bergždžiai burnas ausina

Washington. — Per 32 pirmąsias dienas nuo šiemetinio Kongreso atsідarymo senatoriai ir kongresmanai tiek prišnekėjo, kad nurašytomis jų šnekėmis užpildyta 876 puslapiai laikraščio Congressional Record, bet per tą laikotarpį jie neprėmė nė vieno įteikto biliaus. O buvo pasiūlyta apie 100 įvairių bilijų.

Francijos seimas užgiria susitarimą su Trumanu

Paryžius. — Sugrįžęs iš Jungtinių Valstijų R. Pleven'as, Francijos premjeras, pranešė savo seimui apie susitarimą su prezid. Trumanu, kad Francija laikysis tokios pat užsieninės politikos, kaip ir Amerika.

ORAS. — Giedra ir vis šalta.

tūros Draugijos sekretorius man aiškina, kad kol kas dar tik viena kita kuopa įsirašė į garbės kuopų sąrašą, prisidamos duokles už savo visus narius.
Lai kiekvienos kuopos nariai, viršininkai ir veikėjai tuo reikalu rimtai susirūpina. Mokėkitės duokles tuojau, be delsimo, be atidėliojimo.

AMERIKONŲ TANKAI BOMBARDUOJA SEOULĄ

Pastūmė korejinius liaudininkus ir kinus dar 5 mylias atgal

Koreja, vas. 8. — Amerikos tankai pasiekė pozicijas tik už keturių mylių į pietus nuo Seoulo, Pietinės Korėjos sostinės, ir bombardavo patį miestą.
Amerikonai ir jų talkininkai taipgi atakavo šiaurinius Korėjos liaudininkus ir kinus Anyango srityje, 9 mylios į pietų vakarus nuo Seoulo. Tuo tarpu kariniai Amerikos, Anglijos ir Kanados laivai ties Inčonu pylė ugnį į liaudininkus vakariniame pajūryje.
Viduriniame fronte jankiai puolė kinus ir koreji-

nius liaudininkus į žiemius nuo Vondžu ir Hoengsongo.
Pietiniai Korėjos tautininkai, amerikonių talkininkai, atakavo šiaurinius liaudininkus ir kinus rytiniame pajūryje ties Kangnungu, kur amerikiniai karo laivai taipgi bombardavo liaudininkus.
Amerikonai vakariniame ir viduriniame frontuose per dvi paskutines dienas pastūmė korejinius liaudininkus ir kinus 5 mylias atgal. Liaudininkai ir kinai mirtinai priešinosi, taip kad amerikonių tiktai durtuvais tegalėjo "apvalyti" duobes (foxholes) ir kalnų pozicijas, kur liaudininkai žūtubūtiniai gynysei.
Skaitlingas būrys didžiųjų Amerikos bombanešių B-29 inirntingai sprogdino ir degino šiaurinės Korėjos miestus arti rubežiaus su Mandžūrija.

Gen. MacArthur prašo čiangininkų talkos

Tokio. — Associated Press praneša, kad generolas MacArthur prašė Amerikos valdžią priimt Čiang Kaišeko kinų armiją iš Formozos salos, kaip talkininką karui prieš šiaurinius Korėjos liaudininkus ir Kinijos komunistus Korėjoje.

ŠIAURINĖS KORĖJOS PRANĖSIMAI

Maskva, vas. 7. — Šiaurinės Korėjos liaudininkų radėjas sakė:
Liaudies Armija Vondžu srityje atmušė priešų kontr-atakas ir padarė jiems gana daug nuostolių.
Liaudininkai, atmušinėdami ofensyvą iš amerikonių pusės, kerta jiems skaudžius smūgius.

Mechanikai reikalauja atšaukt algų užšaldymą

New Bedford, Mass. — 786 įrankių darymo mechanikai, Jungtinės Elektri-ninkų Unijos nariai, pasiuntė prez. Trumanui telegramą, reikalaudami panaikinti algų užšaldymą.

Federalė džiūrė surado Remingtoną kaltu

New York. — Federalio teismo džiūrė surado, kad Wm. W. Remington, buvęs prekybos departamento Washingtono pareigūnas, kreivai prisiekė, užsigindamas, kad jis buvo komunistas. Už tai gresia Remingtonui iki 5 metų kalėjimo ir \$2,000 pinigines baudos.
Teisėjas dar nepaskyrė bausmės.
Remingtonas dabar buvo teisiamas dėl to, jog pernai po priesaika pareiškė federalėi džiūrei, kad jis niekuomet nebuvo Komunistų Partijos narys. Prie Remingtoną liudijo buvusioji jo pati ir samdyti šnipai.
Teisėjas atšaukė \$5,000 Remingtono kauciją ir pasiuntė jį kalėjimui. Remingtono advokatai ruošia apeliaciją.
Pernykščiuose tardymuose buvo pasakojama, kad Remingtonas perleidinėdavo valdinius Amerikos sekretus "sovietiniams agentams."

Amerika žada Italijai dar iki \$500,000,000

Roma. — Jungtinės Valstijos veda derybas, kad Italija rekrutuotų gana daug kariuomenės, kurią ketina amerikiniiais ginklais apginkluoti.

Amerika ir Sovietai veda derybas dėl Lend-Lease

Washington. — Jungtin. Valstijos reikalauja, kad Sovietų Sąjunga sumokėtų 800 milijonų dolerių už karinę Lend-Lease pagalbą. Sovietų vyriausybė siūlo 240 milijonų dol.

Amerikinis reikalavimas paremtas apskaičiavimu,

kad Sovietams likę nuo karo bent 800 milijonų dol. vertės naudingų amerikinių daiktų. Amerika yra davus

Kiekvienas politikierius turi savo programą ir bėdas. Kadangi visi kiti ko nors reikalauja iš žmonių, tai pasirodė ir mūsų agrikultūros sekretorius Brannan su pasiūlymu. Jis mus karštai ragina siemet užsivesti daug "laisvės daržų" ("liberty gardens").

Bet iki debesų iškilusios maisto kainos privers žmones ir be Brannano paragavimo augintis maisto patiems net vazonuose, kurie neturi žemės daržams. Tačiau niekas tų daržų siemet nevadins laisvės daržais. Jiems geriausia atitikis pavadinimas "prievar-tos daržų."

Kai eks-poetas Tysliava meluoja, tai jis meluoja iš vi-gų jėgų. Gal ir gerai, gal tik tuomet Tysliava ir tegali pasirodyti ne mažesniu už Pijų Gaičių.

Štai jis dabar prisimygęs tvirtina, kad Laisvės šėrininkų suvažiavime buvę nei daugiau nei mažiau kaip trisdešimt dalyvių. Nebuvo jis salėje, neskaitė jis tų dalyvių. Salėje taipgi nebuvo nė vieno kito kryžioko. Bet Tysliava suskaitė ir žino, kad tik tiek suvažiavime tedalyvavo!

Kita tokia pat "graži" tysi-liavinio melo pusė.

Iš pusės tuzino kryžioku, pikietavusių suvažiavimą, jis padarė penkiasdešimt.

Prašau pasiskaityti: "Ką dievas myli, tą ir pla-ka! Ir plakė dievas ne tik išrinktąją, bet ir mažą mūsų tautą. Kiek baisių karų praėjė per mūsų žemę! Kiek žmonių turėjo žūti nuo ginklo, persekiojimu, o paskui nuo negirdėtų marų!..."

Kiekvienas, paskaitęs šį pamokslą, pasakys: Nepakeliui mums lietuviams su tokiu dievu!

Todėl ir sakau, kad patys kunigai yra didžiausiais kurstytojais prieš dievą.

Ana citata paimta iš kunigo Stasio Ylos pamokslu, pasakyto net trijose vietose: Hartforde, New Britaine ir Worcesterij.

Kunigų Draugas sužinojė, kad Vengrijoje komunistai sudarė labai ilgą knygų sąrašą ir draudžią žmonėms sąskaityti. Jos visos esančios ne-naudingos darbo žmonėms.

Ir šaukia Draugo redaktori-us: "Laisvės mintis paverg-tųjų galvose — pavojingesnė kaip dinamitas..."

Aš labai abejoju, kad tokį sąrašą tie vengrai būtų pasidare. Per daug jis ilgas. Veikiausia jis atsirado Draugo kabinete.

Bet lai jau toks sąrašas kur nors ir randasi. Kodėl prieš jį turėtų protestuoti Draugas? Juk popiežius turi prakeiktų knygų šimtą sykių ilgesnį sąrašą.

Daug logiškiau, man atrodo, būtų tuojau užprotestuoti prieš popiežiu, o ne prieš vengrus. Vengrams dėlėi to nei šilta, nei šalta. Popiežius gi yra katalikų bažnyčios bosas. Draugas gi yra katalikų kunigų leidžiamas. Juk daug gražiau savo pastogę susitvar-kyti pirm, o tik paskui kitais susirūpinti.

Nė valandėlei nepamirški-me savo spaudos ir organizacijų reikalų. Per šį mėnesį eis didelė ruoša didžiamam vajui dienraštį Laisvę finansiskai sustiprinti. Kas galvo-jama ir daroma kolonijose? Jau "prašvilpė" vienas šių metų mėnuo. Lietuvių Litera-

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisvė, Inc.

Established April 5, 1911

Every day except Sundays, Mondays, and Holidays
110-12 ATLANTIC AVENUE, RICHMOND HILL 19, N. Y.
TEL. VIRGINIA 9-1827-1828

President, GEORGE WARES; Secy.-Treasurer WILLIAM CHAPELS
Editor, ROY MIZARA

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$7.00 Canada and Brazil, per year \$8.00
United States, per 6 months \$3.75 Canada and Brazil, 6 months \$4.00
Queens Co., per year \$8.00 Foreign countries, per year \$9.00
Queens Co., per six mos. \$4.00 Foreign countries, 6 months \$4.50

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,
under the Act of March 3, 1879.

Išdininko Snyder planas

Prezidento Trumano išdininkas Mr. Snyder klausio savo boso. Prezidentas reikalauja, kad karo reikalams būtų tuojau surinkta iš žmonių dešimt milijonų dolerių. Išdininkas turi surasti būdus pasiekti žmonių kišenes. Tuos būdus dabar jau žinome, nes juos Mr. Snyderis pasiūlė Kongresui apsarstyti ir priimti. O Kongresas, neseniai balsavęs už nesuskaitomus milijonus ginklavimosi reikalams, negalės balsuoti prieš išdininką.

Todėl turėsime mokėti didesnius taksus. Neužteks to, kad tuojau iš kiekvieno šimto tavo įplauku, apart tų, ką pirmiau valdžia pasiimdavo, dar atims keturis dolerius. Tai dar neduos tų reikalingų milijonų. Kaip nors valdžia turi priieiti ir prie tų dolerių, kurie dar tau ir tavo šeimai pasiliks po išėmimo takų.

Mr. Snyder žino, kad nė vienas iš mūsų negalime apsteiti be įvairiausių kasdienio gyvenimo reikmenų. Gal tau reikia automobilio? Pirksi jį, valdžia pasiims tris ar keturis šimtus dolerių. Norėsi įsigyti televizijos aparatą arba geresnį radiją? Mr. Snyderis pasiims 25 procentus. Dar daugiau jam sumokėsi, jeigu, atskratymui savo klapatų, užsimanysi stiklą kitą išsigerti, arba cigaretę užsirykti.

Niekur nuo valdžios neišsisuksi. Mokėsi jai ir mokėsi!

Delsimui ir atidėliojimui nebelieka pagrindo

Paskelbta dar viena Tarybų Sąjungos nota Amerikai, Anglijai ir Francūzijai. Tai jos atsakymas į anų šalių notas dėl Keturių Didžiųjų konferencijos. Sovietai pakartoja, kad Vokietijos demilitarizacija yra svarbiausias šių dienų reikalas pagerinimui santykių tarpe Keturių Didžiųjų ir turi būti svarstomas pirmiausia, bet jie nepriešingi išskėlimui ir svarstymui kitų klausimų. Jie sako, kad nebėra reikalo konferencijos susaukimą atidėlioti. Jie pinai sutinka, kad pirma susirinktų šiaip tų kraštų atstovai ir sudarytų tai konferencijai darbotvarkę. Jie taipgi nepriešingi konferenciją laikyti Paryžiuje ar kur kitur.

Vadinas, Keturių Didžiųjų konferencijos įvykimas ar neįvykimas priklausys šioms trims šalims. Mes visuomet buvome tokios konferencijos karščiausi šalininkai. Mes manome, kad jinai, gerais norais praveista, duotų daug naudos, jeigu ir nepajęgtų išlyginti visus nesupratus tarp didžiųjų valstybių.

Kaip dabar dalykai stovi, tai pasaulis yra risčiomis grūdams į naują pasaulinį karą. Tas naujo karo kurstytojų užjimas, tas visoje istorijoje negirdėtas ginklavimas, tie gasdinimai ir grumojimai žmoniją veda į didžiausią katastrofą.

Jau seniai visiems aiški tiesa, kad tarptautinių santykių pataisymas, karo pavojaus pašalinimas, priklausau nuo susitarimo tarpe didžiųjų valstybių. Jau tik tas faktas, kad jos galėtų susirinkti ir tartis santykių pagerinimu, būtų didelis taikos laimėjimas.

Todėl žmonės visur laukia ir reikalauja Keturių Didžiųjų konferencijos. Ypatingai Europos žmonės, tiek nukentėję nuo karo, taip išvarginti ir sunaikinti praėjusio karo, trokšta susitarimo tarpe didžiųjų valstybių.

Mes taip pat esame griezti toje nuomonėje, kad susitarimas, susikalbėjimas yra galima daiktas. Mes atmetame tą ilguistą nuomonę, kad naujas karas neišvengiamas ir kad kitos išeities nebėra, kaip tik tam karui visi gerai ruoštis.

Mes esame karščiausi šalininkai tos minties, kad šiuo metu ir kapitalizmas gali sugyventi be karo, be edvyrų. Lai ramiu keliu įvairių kraštų žmonės patys išrendžia, kuri santvarka jiems geriau patinka, ir mes yra geresnė, geriau atsako jų gyvenimo interesams.

Irgi nepasitenkinę...

Labai įdomi žinia iš Japonijos. Pasirodė, kad Japonijos pramonininkai labai džiaugėsi, kai Amerika pasiuntė ginkluotą jėgą Korėjon. Jie gavo nemažai užsakymų ir jų pelnai tuojau buvo pakilę. Bet jie tikėjosi ko kita. Jie manė, kad MacArthur karą greitai laimės ir visa Korėja taps puikia Japonijos pramonės produktams rinka.

Bet karas labai užsitęsė. Dar nėra žinios, kaip ir kuom jis užsibaigs. Japonijos kapitalistai tos rinkos laukia ir nesuaizakia. Jie sako, kad amerikiečiai juos suvylė, gal net prigavo. Jie savo pažadų neištesėjo.

Atrodo, kad gen. MacArthuras buvo Japonijos kapitalistams pradžėje karą Korėjoje laimėti greit.

Paštų viršininkas reikalauja pakelti kainas

Washington. — Generalis viršininkas Jesse Donaldson ragino Kongresą pakelti kainas už parcel

post siuntinius ir kitus paštinčius patarnavimus. Sakė, jog be kainų pakėlimo paštu departamentas turėtų \$530,000,000 nuostolių per metus.

Kas Ką Rašo ir Sako

PAKLAUSKYKITE GABALIAUSKO, JIS PASAKYŠ!

Pittsburgho "Ziniose" Gabaliauskas užsimanė pasakyti pamokslą Amerikai, — pamokslą apie tai, kaip nugalėti Tarybų Sąjungą! Na, ir jis duoda! Bet pirmiau negu jis pamokys Ameriką, Gabaliauskas nurodo, ką veikia komunistai. Jis primena, jog šandien "tarptautinės politikos vairo... savo rankose laiko Kremliaus valdovas". Kodėl tasai "Kremliaus valdovas" laimi? Kodėl jam sekasi?

Gabaliauskas primena:

"ne visuomet laimi tas, kas puola negalvodamas, tačiau visuomet pergalės laurus nusiėnė tas, kas puola galvodamas. Kremlius šandien kaip ilik laikosi šios taktikos." Vadinasi, Kremlius galvoja! Na, ir po to Gabaliauskas duoda išakymus mūsų krašto vyriausybei. Pavyklykite:

Vadinas, Kremlius galvoja! Na, ir po to Gabaliauskas duoda išakymus mūsų krašto vyriausybei. Pavyklykite:

"Ką tad turi Amerika daryti? Tera vienas atsakymas — žengti pirmyn! Tai reikšia, jog ji turi ne gintis, bet puliti."

Gabaliauskas skaitosi išmintingu žmogumi, bet žiūrėk, kokius jis durnus patarimus (įsakymus!) duoda mūsų vyriausybei. Tiesiog baidius išakymus. Paskaičius jo raštą, žmogus pradeda galvoti, ar jis tik nebus kieno nors prisūstas koks nors... na, tegu skaitytojas padaro išvadas.

Supraskim: klerikalų laikraščio rašytojas pats pripažįsta, jog Kremlius viską daro apgalvotai ir jis, Kremlius, laikosi savo rankose tarptautinės politikos vairo. To viso akiegyji, Gabaliauskas reikalauja Amerikos vyriausybę neapgalvotai puliti Tarybų Sąjungą, vadinas, pradėti karą. Jis reikalauja, kad mūsų krašto vyriausybė pati negalvotų, bet klausytų tokio... kaip tas Pittsburgho rašytojas, įsakymų!

Jei taip būtų, tai ko susilauktume?

O gal, kaip minėjome, "Ziniu" redaktorius tyčia bando įklamdyti mūsų vyriausybę? Taip bent atrodo iš jo samprotavimų ir reikalavimų.

Ziūrėsime, ar prezidentas Trumanas jo klausys.

KELIA MOKESČIUS

Čikagoje gyvuoja Čikagos Lietuvių Draugija. Ji turi apie 5,000 narių. Praėjusiais metais 110 narių mirė, 90 išsibraukė, o naujų įrašyta 118. Senas Draugijos narys rašo:

Iš finansinio stovio pasirodė, kad per pėrisius metus narinių duoklių sumokėta virš 47 tūkstančiai, o pomirtinių ir ligoje pašelpoms išmokėta virš 45 tūkstančiai. Draugijos vedimo reikalams valdyba išleidusi virš 5,000 dolerių. Suvedus visas įeigas ir išlaidas, draugija turėjo nedatekliaus \$3,400. Padengimui susidarusio viršmėno nedatekliaus, valdyba nusitarusi pakelti visiems nariams mėnesines duokles po 15 centų su lyg dabartine konstitucija valdyba turi šią teisę. Ir bilė narys atsiskakos mokėti valdybos uždėtus mokesčius gali būti prašalintas iš draugijos. Su lyg valdybos apskaičiavimu pakeltom mokėstis nariai su-

mokės apie 9,000 dolerių per metus. Reikšia padengs nedateklių su geru perviršium.

Bet mokesčių pakėlimas, rašo Senas narys, daugeli narių blogai nuteiks, "o veikiausiai draugija neteks gero" skaičiaus jaunesnio amžiaus narių."

Pasirodė, jog sunkūs laikai lygiai liečia visas organizacijas, visas draugijas.

DVASIŠKIS APIE KINIJĄ

Kanadiškis Liaudies Balsas išspausdino protestantų kunigo James Endicott straipsni apie Kiniją. Apie Kiniją šis žmogus gerai nusimano, nes jis ten yra gyvenęs ir veikęs. Žymėdamas apie Kinijos revoliuciją, šis dvasiškis šitai pasako:

Azijos žmonės netiki, kad kas tai bloga atsitiko — netiki ir aš. Aš tikiu, kad kuomet istorija bus skaitoma už šimto metų nuo dabar, viso pasaulio žmonės pripažins, kad tas didžiulis iškilimas Azijoje per praėjusius dvidešimt metų yra kas tai tokio, kas atsitinka tikrai syki, i tūkstantį metų. žinoma, buvo ir nuostolių, bet be tų nuostolių nebuvo galima apsieiti: imperializmo nuostoliai, kolonializmo nuostoliai, daugelio mūsų finansinių investuotų nuostoliai. Bet, tikėkit manim, mano draugai, tenai nebuvo rimtų nuostolių žmonijai, nuostolių krikščionybei.

Tiems, kurie mano, jog Kinijoje būsią persekiojami krikščionys, kunigas Endicott šitai atsako:

Ar yra tokių, kurie tiki, kad bus tokių persekiojimų Kinijoje prie komunistų? Aš manau, kad tas žmogus, kuris tiki tam, veikiausiai reikalingas protinio ištyrimo. Aš netikiu, kad būtų mažiausias pavojus tokio atsinešimo link krikščionių religijos.

Priešingai, aš tikiu, kad Kinija niekad neturėjo tokios geros valdžios, kaip kad ji turi dabar; tokios garbinos, tokios gabios, susipratęsios, patriotinės ar simpatiškos. Mes turime tenai valdžią, kuri negali būti įbauginta, papiakta. Dar daugiau, nekurię gabiausi ir geriausi Kinijos krikščionys aktualiai yra valdžios nariai. Taigi, kas gali tikėti, kad jie jėjo į valdžią, kad išduoti Kristų arba pravesti politiką, kurią pasmerktų Kristus? Tikriausiai nei vienas, kurie žino juos, nema-no, kad jie jėjo į valdžią tam, kad padėti sunaikinti krikščionybę.

Ne, ne taip tie krikščionys, kurie jėjo į valdžią, žiūri į dalyką. Tarp jų yra labai žymių moterų, moterų, kurias būtų malonu sutikti, moterų, kurios galėtų lygintis su žymiausiomis moterimis pasaulyje. Mes žinome, kad ne sauja nušaušėlių šandien valdo Kiniją, o žmonės, kurie mato geresnę ateitį Kinijoj. Tai ne krikščionių kaltė, kad jie šandien veikia komunistų vadovybė.

KANADIŠKIŲ DRAUGIJOS VAJUS

Kanados Sūnu ir Dukterų Lietuvių Savitarpinės Pašalpos Draugija. skelbia vaju naujėms nariams įrašyti. Vajus prasidėjo su vasario mėnesio 1 d. ir baigsis su gegužės mėnesio 1 d.

Si Draugija, kaip rašo jos narys Kostas, turi 700 narių ir vienuolika kuopų. Iš de-pinigių Draugija turi \$23,000.

Per vaju į Draugiją nauji nariai priimami tik su puse įstojimo mokesčio, o jauno amžiaus — tarp 16 ir 20 m. — asmenys priimami be jokios įstojimo mokesčio.

MARTINSVILLĖS SEPTYNI NUŽUDYTI-AR BUS IŠGELBĖTI KITI?

I. Septyni negrai, — jų tarpe vienas penkių mažų vaikų tėvas, — tapo nužudyti elektros kėdėje Richmond miesto (Virginia) kalėjime.

Šių negrų bylos istorija yra tipiška istorija daugybės negrų, legaliai ir nelegaliai nuliniuoti neva už išprievartavimą baltveidžių moterų.

Dar nepamiršome Scottsboro bylos dalyvių, kurie buvo nusmerkti mirti neva už išprievartavimą baltveidžių, bet pastarosios vėliau prisipažino, jog jokio prievartavimo padaryta nebuvo; nusmerktieji neturėjo jokių su jomis reikalų.

Bet tai išėjo aikštėn daug vėliau, kada galings žmonių protestas sulaukė Scottsboro berniukų (šandien jau vyrų) žudymą.

Jei Martinsvillės septyniems būtų suteiktas bešaliskas teismas, be abejojimo, čia būtų buvę tas pats, kas buvo su Scottsboro vyrais.

Kokia gi Martinsvillės septynių istorija? 1949 metais sausio mėnesio 8 dieną Martinsvillės miesto policija pasileido medžioti "su purvinais baltais" negrų.

Tūla baltveidė moteriškė, 32-jų metų amžiaus, sakė policijai, kad ji buvo nuėjusi į negrų apgyventą distriktą ir ten ją 13-ka ar 14-ka negrų išprievartavo.

Per dvi dienas policija siautėjo negrų distrikte ir, pagaliau, suėmė septynis. Įkalino. Esant jiems kalėjime, policija sakė: jei nepripažinsite, mes atiduosime jus govėdai, laukiančiai prie kalėjimo, na, ir ji jums parodysi!

Tai reikė: nuliniuoti! Šiuntieji negrai, gerai žinodami, ką reikšia linčo nerašytas įstatymas, pripažino. Jie buvo paskaidyti po kalėjimus ir teisėjas Kennon C. Whittle tuojau suruošė jiems bylą.

Dėl viso ko, jis skyrė teisiamesiems advokatus, bet teisiamesi ir jų šeimos žinojo, ką tai reikšia: teismo paskirtieji advokatai jų negins, o tik labiau įklampins.

Dvieju teisiamųjų šeimos pasamdė du baltveidžius advokatus ir su mokėjo jiems iš anksto \$900. Bet situodu advokatai vėliau atsiskakė juos ginti; iš \$900 sugrąžino jiems tik \$14.

Teismas paskyrė teisiamesiems advokatus. Teismas prasidėjo 1949 m. balandžio mėn.

Pirmiausiai buvo teistas Joe Henry Hampton, kurio gnyėjas nerodė jokių didesnių pastangų jam ginti.

Džiūrė buvo sudaryta iš smulkių biznierių ir kitokių, kurie turėjo aiškų nusistatymą prieš negrus.

Vyriausia liudininkė buvo Mrs. Ruby Stroud Floyd, "išprievartautoji." Kai prokuroras paklausė jos, ar ji pažįsta Hamptoną, moteriškė tuojau parodė pirštą į teisiamąjį juodveidį, nes jis tik vienas buvo teismo salėje juodveidis!

Teisiamojai advokatas klausė vieno ir kito dalykėlio, į kuriuos liudininkė atsakė, bet jis neklausė jos, kodėl ji keitė savo liudijimus: pirmiau sakė, būk ja užpuolė 13 ar 14 vyrų, o vėliau "12 ar 13-ka"? Ji nebuvo klausta, ar ji seniau

nebuvo susitikusi su vienu iš teisiamųjų? Kodėl ji tą patį vakarą, kai buvo atliktas "užpuolimas", išėjo iš ligoninės? Kas ją tą vakarą namuose aplankė? Kokios organizacijos ir kiek jai davė pinigų?

Šitie klausimai — svarbūs klausimai. Jei jie būtų teisme iškelti, jei advokatai būtų sąžiningai gynę teisiamuosius, pati byla veikiausiai būtų kitaip buvusi išspręsta.

Kai prokuroras perskaitė teisme Hamptono "prisipažinimą", jis jo užsigynė. Bet tai nieko hereiškė: džiūrė buvo išėjusi sprendimui daryti per valandą laiko; už valandos grįžo ir pasakė: kaltas — jis turi mirti!

Ir taip ir panašiai buvo nusmerkti visi septyni.

Si byla pasiekė progresyviojo pasaulio ausis. Amerikos žmonės protestavo; protestavo prieš šių negrų žudymą Europos, T. Sąjungos mokslininkai, rašytojai, darbo unijų vadovai.

Byla buvo apeliuota į aukščiausią Virginia valstijos teismą — atmeta.

Buvo kreiptasi į aukščiausią šalies teismą — atmeta.

Buvo kreiptasi į prezidentą Trumaną, į Virginia valstijos gubernatorių, prašant, kad jie išgelbėtų šiuos septynis vyrus nuo mirties; viskas per niek!

Septyni negrai žuvo.

Jų vardai ir pavardės: Howard Lee Hairston, Booker T. Millner, Joe Henry Hampton, Frank Hairston, Jr., Francis DeSales Grayson, John Clabon Taylor, James Luther Hairston.

Kiekvienam aišku, kuris turi širdį ir jausmus, kuris kiek tiek pagalvoja, žinoma, kad jie žuvo nekalti.

Kiekvienam suprantama, jog baltųjų viršenybės palaikytojai pasiryžo smaugti negrus, na, ir smaugia.

Pažangiosios visuomenės balsas, pasirodė, buvo persilpnas išgelbėjimui nuo mirties šitų septynių vyrų.

II. Nedideliamė Mississippi valstijos mieste, Laurel, laukia mirties 35 m. amžiaus negras, karo veteranas, Willie McGee.

Minėtos valstijos aukščiausias teismas nuskyrė jam mirties dieną \$ m. kovo 20.

Willie McGee buvo teistas tris kartus dėl "išprievartavimo" tūlos Mrs. Troy Hawkins'ienės. Visus tris kartus jis buvo nusmerktas mirti, bet aukštesnieji teismai vis jį išgelbėjo nuo mirties.

Willie McGee byla panašiai į Martinsvillės septynių. Jiš, girdi, vieną naktį, tamsoje, lėjęs į Hawkinsienės butą ir ją išprievartavęs, jai gulint lovoje ir prie jos esant kūdikiiui, o už sienos, kitame kambaryj tuo metu gulėjęs moteriškės vyras, ir visa tai buvo atlikta ramiai, be triukšmo! Mrs. Hawkins'ienė Willie McGee nemačiusi, o tik apčiuopusi jo galvos plaukus, kurie "buve garbiniuoti."

Jokio kito įrodymo! McGee byla dar bus keliamama federaliniame teisme: ji gina du advokatai — John M. Coe, iš Pensacola, Floridos, ir Bella S. Abzug, iš Niujorko.

Tel Aviv. — Izraelyje tap stinga popierio, kad laikraščiai sumažinti iki 1 lapo iš viso.

Aukščiausias šalies teismas atsisakė Willio McGee byla nagrinėti.

Jei visuomenė nepradės didesnės kovos už šio vyro laisvę, tai ir jam gali tecti tas pats, kas teko Martinsvillės septyniems.

III. Trentone, New Jersey, sėdi kalėjime šeši negrai: jie kaltinami nužudyme tūlo senų daiktų krautuvės savininko.

Jie buvo nusmerkti mirti, bet aukščiausias valstijos teismas žemesniojo teismo sprendimą atmetė ir pareikalavo šiuos vyrus per-teisti.

Jų nusmerkimas mirti buvo atliktas taip greit, taip mašinaiškai, — jei visuomenė nebūtų laiku su-bruzdus, tai šitie šeši vyrai šandien jau būtų negyvi.

Siuo metu, dėl kai kurių techninių kliūčių, trentoniškių teismas tapo pertrauktas — jis prasidės s. m. kovo 5 dieną.

Rašydamas apie Willie McGee, buvusis kongresmanas Marcantonio sako:

"Jam kaltinimai primesti tokie patys, kokiais remiantis buvo nužudyti prieš kelėta dienų Martinsvillės septyni. Willie McGee yra nekaltas. Jam kaltinimai buvo padaryti klasingai. Tai baltųjų soviništų metoda."

Marcantonio stebisi, kad neatsirado nei vieno valdžios pareigūno, kuris būtų taręs žodį už Martinsvillės septynis.

Marcantonio ragina visuomenę subrukti, ragina reikalauti, kad prezidentas Trumanas įsikštų, kad kongresmanai įsikštų, į šį skandalingą reikalą.

Kalbėdamas apie Trentono šešius, buvusis kongresmanas Marcantonio sako: jei valstybės prokuroras būtų priverstas parodyti teisme "liudijimus", tai Trentono šeši būtų tuojau išteisinti.

Rašytojas Howard Fast atsisaukia į kitus, pažangesnius Amerikos rašytojus, ragindamas juos prabilti.

Jis negali suprasti, kodėl tyli tokie vyrai, kaip John Steinbeck, Arthur Miller, Erskine Caldwell, Ernest Hemmingway, Irwin Shaw, Vincent Shean, Budd Schulberg, Archibald MacLeish, Carl Sandburg, Upton Sinclair, John Hersey ir kiti.

Iš tikrųjų, argi šitie rašytojai nemato, kas darosi? Argi jie neskaito negro žmogumi?

Taip, rašytojai ir visuomenė privalo budėti!

Rojus Mizara

London. — Orlavinis angly žurnalas "Air Pictorial" rašo, jog naujieji raketiniai Sovietų lėktuvai MIG-158 gali smarkiau skraidyti ir geriau manevruoti, negu Amerikos raketiniai lėktuvai S-86 Sabrejets, kurie naudojami Korejos kare.

"Air Pictorial" sako, Sovietai vien rytinėje Vokietijoje turi 1,000 naujovinių raketinių lėktuvų ir 1,000 ar daugiau didžiųjų bombonešių, panašių kaip amerikiniai B-29.

MAJUMU PUSIAPI

Skirtingi politinių žodžių supratimai Sovietų Sąjungoje ir Amerikoje

Maskvoje neseniai buvo atspausdinta naujoji laida svetimų žodžių žodyno — Slovar Inostrannyh Slov, kuris, tarp kitko, štai kaip aiškina sekančius reikšmingus žodžius:

Agresija: Imperialistinės valstybės užpuolimas, daromas prieš kitą kraštą, kad galėtų užgrobti jo žemę ir varu pajungti sau to krašto gyventojus. Pavyzdžiui, pasalinęs fašistinės Vokietijos užpuolimas prieš Sovietų Sąjungą 1941 metais.

Biblija: Rinkinys skirtingų, vieni kitiems prieštaraujančių pasakiškų padavimų, parašytų skirtingais laikais ir su daugybe istorinių klaidų, — ka bažnyčios laiko „šventąja knyga.“

Bosas: Partijinis vadovas, vadovaujantis kokiai nors respublikon ar demokratų partijos organizacijai Jungtinėse Amerikos Valstijose. Bosai daro didelę įtaką ekonominiams — ūkiniams ir politiniams reiškimams ir veikia finansinio kapitalo naudai, vartodami terora, juodrankiškus gąsdinimus ir pavirkinėjimus (ypač rinkimų vajuose).

Buržuazija: Viešnataujančioji kapitalistinės visuomenės klasė, gamybos priemonių savininkė, gyvenanti iš kapitalistinio pelno, kurie trunkami iš samdvtų darbininkų išnaudojimo. Buržuazija yra reakciniausia klasė šiuolaikinėje visuomenėje... o Sovietų Sąjungoje jau panaikinta buržuazija.

Capitalistas: Kapitalo savininkas, išnaudojantis samdytus darbininkus; išnaudotojas.

Konservatyvas: Narys reakcinės, nepažangios buržuazinės partijos, vedančios imperialistinę politiką, kuri pavergia darbininkus, slopina revoliucinius judėjimus ir naikina demokratines laisves. Šiais laikais konservatyvų partija yra atvirai persimetusi į fašizmo pusę.

Kosmopolitanizmas: Patriotizmo atmetimas, pridediant neteisingu ir melagingu obalsiu — „žmonės yra pasaulio piliečiai“ — Kosmopolitanizmas reikalauja „pasaulinės valdžios“ kapitalistiniais pamatais ir stovja už panaikinimą tautinės įvairių tautų nepriklausomybės. Šiandieninėse sąlygose kosmopolitanizmas yra amerikinio imperializmo skelbiama reakcinė ideologija (pasaulėžiūra, mokymas).

Demokratija: Politinė santvarka, kur žmonės turi valdančiąją galią. Socialistinė Sovietų demokratija yra nauja, aukštesnioji

demokratijos rūšis, kur liaudis iš tikrųjų turi galią savo rankose... Buržuazinė demokratija yra klasinio viešpatavimo pavidas, buržuazijos diktatūra prieš proletariatą ir dirbančiųjų žmonių daugumėnė.

Detektyvinė literatūra: Savotiška šiuolaikinė buržuazinė literatūra apie nepaprastus nuotykius — meiliškos apysakos, apsakymai, pasakaitės, kur aprašoma seklių — detektyvų „žygiai“, ginant buržuazinę nuosavybę ir esamąją įstatyminę santvarką.

Dogma: Religinis padavimas arba skelbiama „taisyklė“ kaip tikra, nepakeičiama tiesa.

Dogmatizmas: Rymančiant dogmos mąstymas be jokios kritikos. Dogmatizmas yra ypatybė religinių įtikėjimų, viršgaminių samprotavimų ir visų gais-tančiųjų reakcinių teorijų, kurios kovoja prieš naujų idėjų išsivystymą. Dogmatizmas yra visai svetimas dalykas marksizmui — leninizmui.

Džentelmanas: Buržuazinėje anglų visuomenėje „pilnai tvarkingas, asmuo“, tai yra žmogus, kuris griežtai laikosi buržuazinio „padorumo taisyklių.“

Idealizmas: Reakcinė prieš — mokslinė filosofija, maš tam tikras oro judėjimas ventilacijai — oro apskaitimas. Užtenka, jeigu oras juda apie 50 pėdų per minutę, tai būtų apie pusę amerikinės mylios per valandą. Tada gana panaujina ir apvalo orą.

Individualizmas: Buržuazinė ideologija, kuri stato savanaudiškus atskirų asmenų reikalus aukščiau visuomenės reikalų... Individualizmas: Buržuazinė ideologija, kuri stato savanaudiškus atskirų asmenų reikalus aukščiau visuomenės reikalų... Individualizmas: Buržuazinė ideologija, kuri stato savanaudiškus atskirų asmenų reikalus aukščiau visuomenės reikalų...

Internationalizmas: Tarp-tautinė klasinė vienybė su visų šalių proletarais ir dar-

bininkais kovoje dėl buržuazijos viešpatavimo nuvertimo, imperializmo sunaikinimo... Pavyzdys tikrojo internacionalizmo ir tautų bendradarbiavimo yra Sovietų Sąjunga.

Labor Party: Reforminė anglų (darbiečių) partija, kuri tikrai iš vardo atstovauja darbininkus, bet neša buržuazinius supratimus ir darbininkų klasę... Ties laboritai — darbiečiai yra vadovaujantioji dešiniųjų socialistų jėga imperialistinėse šalyse. Dešinieji darbiečiai stengiasi visais galimais būdais išlaikyti anglų imperializmą ir kalba kaip agentai Jungtinių Valstijų imperialistinių ratelių, siekiančių užviešpatauti pasaulį ir išvystyti naują užpuolikišką karą.

Lend-Lease: Tai yra įstatymas, kurį Jungtinių Valstijų Kongresas išleido 1941 metais, kad talkininkų šalyms Antrajame pasauliniame kare galėtų vienos kitoms pervesti arba parsamdyti įrengimus, medžiagas, maistą, ir kitus reikmenis. Daiktai, pristatyti kitiems talkininkams pagal tą įstatymą, atneša milžiniškus pelnus didiesiems Amerikos monopolistams.

Liberalizmas: Tam tikras rinkinys ūkinų — ekonominių ir politinių pažiūrų, kurios išreiškia fabrikinės buržuazijos reikalus, tokia-

me laikotarpyje, kur ta buržuazija kovoja prieš feodalinę (dvariška — baudžiavinę) visuomenę, tai yra, buržuazinės revoliucijos gadyneje... O imperi-alizmo ir proletarinės revoliucijos gadyneje liberalizmas tapo giliai reakcinio reiškinio, pereinamas į atviros kontr-revoliucijos stovyklą ir dalyvaudamas joje kaip bendro fronto dalis prieš darbininkų klasę.

Lobby (lobė): Taip yra vadinami Jungtinėse Valstijose bankininkų ir monopolistų — trustų agentai, turintieji didelę įtaką kongresiniuose rateliuose. Jie darbuojasi, kad palenkėtų Kongreso narius išleisti monopoliniam kapitalui naudingus įstatymus.

Misionierius: Asmuo, kurį siunčia bažnyčia (dažniausiai su valdžios parama) religinei propagandai vesti atsilikusiose tautose (pavyzdžiui, kolonijose ir pusiau — kolonijose kraštuose). Jis paprastai yra pirmasis imperialistinių išnaudotojų agentas ir šnipas.

Policija: Kapitalistinėse šalyse policija yra specialios valdinės įstaigos, sudarytos iš ginkluotų žmonių būrių, kad apgintų buržuazinę visuomenę ir jos santvarką. Buržuazinės valstybės, pasiremamos policija ir žandarmerija, vykdo reakcinę savo galią, — naudoja prieš — demokratinius veiksmus, kad galėtų išlaikyti saivališką, nežabotą savo viešpatavimą prieš liaudį.

Trade Unions (darbo unionos): Kalbant apie anglų darbo unionas... jų vadai yra visų pirm oportunistai (savanaudiški pataikūnai) ir šalininkai klasinio bendradarbiavimo su buržuazija.

Wall Street: New Yorko gatvė, kur yra didžiausi bankai, finansinės rinkos ir kt. Wall Streeto vardas reiškia tą pat, kaip plėšrieji imperialistiniai interesai viešpataujančios Amerikoje piniguočių saujelės.

Sovietinius tų žodžių aiškinimus išvertė anglų kalbon Harry Schwartz, Syracuse Universiteto profesorius. Jie buvo išspausdinti New Yorko Times Magazine (vasario 4-tą). Prof. Schwartz, darydamas priesarą apie skirtingus sovietinius ir amerikinius supratimus, be kitko, sako:

Rusas ir amerikietis diplomatas Jungtinėse Tautose dažnai daro griežtai priešingus pareiškimus, bet vienas ir kitas atkakliai tvirtina, kad jo nuromdymai yra paremti tikrąja prasme žodžio „demokratija.“

Manome, įvairumų skai-tytojams taip pat buvo įdomu sabetebėti skirtumus tarp sovietinių ir įsigyvenusių amerikinių nuomonių apie šiam žodynelyje ap-artus dalykus. J. C.

ios srovė, kuri, prieštaraudama materializmui, melagingai tvirtina, kad sąmonė ir dvasia yra patys pamatiniai dalykai gamtoje, o gyvybė ir medžiaga, girdi, užima tik antrą vietą... Visoje filosofijos istorijoje idealizmas pasirodo kaip nepažangių, reakcinių klasių skelbiama ideologija.

Individualizmas: Buržuazinė ideologija, kuri stato savanaudiškus atskirų asmenų reikalus aukščiau visuomenės reikalų... Individualizmas: Buržuazinė ideologija, kuri stato savanaudiškus atskirų asmenų reikalus aukščiau visuomenės reikalų...

Internationalizmas: Tarp-tautinė klasinė vienybė su visų šalių proletarais ir dar-

bininkais kovoje dėl buržuazijos viešpatavimo nuvertimo, imperializmo sunaikinimo... Pavyzdys tikrojo internacionalizmo ir tautų bendradarbiavimo yra Sovietų Sąjunga.

Labor Party: Reforminė anglų (darbiečių) partija, kuri tikrai iš vardo atstovauja darbininkus, bet neša buržuazinius supratimus ir darbininkų klasę... Ties laboritai — darbiečiai yra vadovaujantioji dešiniųjų socialistų jėga imperialistinėse šalyse. Dešinieji darbiečiai stengiasi visais galimais būdais išlaikyti anglų imperializmą ir kalba kaip agentai Jungtinių Valstijų imperialistinių ratelių, siekiančių užviešpatauti pasaulį ir išvystyti naują užpuolikišką karą.

Lend-Lease: Tai yra įstatymas, kurį Jungtinių Valstijų Kongresas išleido 1941 metais, kad talkininkų šalyms Antrajame pasauliniame kare galėtų vienos kitoms pervesti arba parsamdyti įrengimus, medžiagas, maistą, ir kitus reikmenis. Daiktai, pristatyti kitiems talkininkams pagal tą įstatymą, atneša milžiniškus pelnus didiesiems Amerikos monopolistams.

Liberalizmas: Tam tikras rinkinys ūkinų — ekonominių ir politinių pažiūrų, kurios išreiškia fabrikinės buržuazijos reikalus, tokia-

me laikotarpyje, kur ta buržuazija kovoja prieš feodalinę (dvariška — baudžiavinę) visuomenę, tai yra, buržuazinės revoliucijos gadyneje... O imperi-alizmo ir proletarinės revoliucijos gadyneje liberalizmas tapo giliai reakcinio reiškinio, pereinamas į atviros kontr-revoliucijos stovyklą ir dalyvaudamas joje kaip bendro fronto dalis prieš darbininkų klasę.

Lobby (lobė): Taip yra vadinami Jungtinėse Valstijose bankininkų ir monopolistų — trustų agentai, turintieji didelę įtaką kongresiniuose rateliuose. Jie darbuojasi, kad palenkėtų Kongreso narius išleisti monopoliniam kapitalui naudingus įstatymus.

Misionierius: Asmuo, kurį siunčia bažnyčia (dažniausiai su valdžios parama) religinei propagandai vesti atsilikusiose tautose (pavyzdžiui, kolonijose ir pusiau — kolonijose kraštuose). Jis paprastai yra pirmasis imperialistinių išnaudotojų agentas ir šnipas.

Policija: Kapitalistinėse šalyse policija yra specialios valdinės įstaigos, sudarytos iš ginkluotų žmonių būrių, kad apgintų buržuazinę visuomenę ir jos santvarką. Buržuazinės valstybės, pasiremamos policija ir žandarmerija, vykdo reakcinę savo galią, — naudoja prieš — demokratinius veiksmus, kad galėtų išlaikyti saivališką, nežabotą savo viešpatavimą prieš liaudį.

Trade Unions (darbo unionos): Kalbant apie anglų darbo unionas... jų vadai yra visų pirm oportunistai (savanaudiški pataikūnai) ir šalininkai klasinio bendradarbiavimo su buržuazija.

Wall Street: New Yorko gatvė, kur yra didžiausi bankai, finansinės rinkos ir kt. Wall Streeto vardas reiškia tą pat, kaip plėšrieji imperialistiniai interesai viešpataujančios Amerikoje piniguočių saujelės.

Sovietinius tų žodžių aiškinimus išvertė anglų kalbon Harry Schwartz, Syracuse Universiteto profesorius. Jie buvo išspausdinti New Yorko Times Magazine (vasario 4-tą). Prof. Schwartz, darydamas priesarą apie skirtingus sovietinius ir amerikinius supratimus, be kitko, sako:

Rusas ir amerikietis diplomatas Jungtinėse Tautose dažnai daro griežtai priešingus pareiškimus, bet vienas ir kitas atkakliai tvirtina, kad jo nuromdymai yra paremti tikrąja prasme žodžio „demokratija.“

Manome, įvairumų skai-tytojams taip pat buvo įdomu sabetebėti skirtumus tarp sovietinių ir įsigyvenusių amerikinių nuomonių apie šiam žodynelyje ap-artus dalykus. J. C.

NAMAM IR FABRIKAM REIKALINGA TERATURA IR VENTILIACIJA

Namie būna daug ginčų apie reikalingą kambarių šilumą. Vyrai nori vėsesnės temperatūros, o žmona pageidauja šiltesnės. Suprantama, jog žmona laimi ginčą.

Eina ginčai taip pat dirbtuvėse ir raštinėse apie pageidaujamą šilumos laipsnį. O tatau yra pusėtinai keblus klausimas.

Fabrikuose paprastai nebūna taisyklės, kiek šilumos palaikyti. Darbaviečių vedėiai, tačiau, žiūri, kad darbininkai patogiai įsistūsi, kad nebūtų nei per šilta nei per šalta, nes jeigu temperatūra per karšta ar per šalta, tatau tramdo miklumą darbe ir norą dirbti.

Kai kuriose plieno liejyklose žmonės dirba taip stoviai apsirenę, kad iš tikrųjų jiems nebūtų šalta. Žiemos metu dirbti be apsišildymo. Bet ir liejyklų vedė-

jai stengiasi palaikyti 60 laipsnių ar daugiau, pagal Fahrenheit termometrą. Nes jeigu fabrikas būtų visai nesildomas, tai darbininkai, kuomet stotelėia pasilsėti, galėtų nejuočiomis „šaltį pagauti.“

Paprastose darbavietėse temperatūra tarp 68 ir 72 laipsnių yra tinkama vyrams, dirbantiems nesunkų darbą.

Motervs paprastai reikalauja ketveto laipsnių daugiau šilumos, o tai dėl dviejų priežasčių: 1) Jos lengviau apsirengusios ir 2) kūno metabolizmas yra lėtesnis, negu vyrų.

(Metabolizmas yra maisto perdirbimas ir reikalingas kūnui medžiagas, jų apykaita ir sunaudojimas, palaikant įvairius kūno veiksmus ir išvystant energiją.)

Reikėtų saugotis skersvėjų, bet turėtų būti palaiko-

mas tam tikras oro judėjimas ventilacijai — oro apskaitimas. Užtenka, jeigu oras juda apie 50 pėdų per minutę, tai būtų apie pusę amerikinės mylios per valandą. Tatau gana panaujina ir apvalo orą.

Skersvėjis yra painus klausimas, ypač patalpose, kur daug žmonių dirba. Skersvėjis labiausia kliudo arti langų esančius, kurie todėl dažnai uždaro langą. Juos vėžat kritikuoti dirbantieji vidurinėse patalpose dalvie: „Dėl to įvyksta net piktu vaidų.“

Kalbant apie kambarių vėdinimą — ventilaciją bei skersvėjus, taip pat reikia atsiminti, kad yra skirtumų tarp vieno ir kito žmogaus sveikatos bei organizmo. Nuo skersvėjų ir oro atšaldymo labiausiai nukentėia asmenys su silbnesne kraujo apytaka, ir jiems greičiausiai atšala rankos

bei kojos; o šaltiems, sustingusiems pirštams nesiseka darbas.

Kas liečia tinkamo oro palaikymą patalpoje, tatau priklauso nuo jos erdvumo, nuo darbininkų skaičiaus ir darbo sunkumo bei smarkumo. Kiekvienam žmogui, tačiau, užtektų po 10 kubinių pėdų naujo oro per minutę, jeigu oras dar šiek tiek keičiasi per plyšius, pur duris ir kt.

Kur darbavietėse per daug žmonių arba per karšta, tvanki arba kur susidaro dūjos, garai, purvas bei dvokas, tai reikia mechaninių įrengimų ventilacijai — oro amkaitai ir jo valvmui palaikyti.

Tinkama ventilacija taip pat padeda išvengti slogų ar kitu apkrečiamu ligų.

Ciudant, šnyvščiant, kosiant ir net kvėnuojant. Ligos perai su paskleidžiamais drėgmės lašelais gali

iš vieno žmogaus patekti kitam. Jau yra patikrinta, jog apsikrėtimas ligomis įvyksta proporcingai pagal toli ar artumą, kaip yra galva nuo galvos.

Darbavietėse kartais atidroma durys ir langai, kad urmu būtų atšviežintas oras. Tatau galėtų būti naudinga, jei neatsirastų kitas blogumas, būtent: Kuomet taip staiga užleidžiamas oras visomis pusėmis iš lauko, tai dažnai jis sukelia dulkes ir ligų perus nuo grindų.

Darbininkų sveikatai palaikyti fabrikuose turėtų būti pakankami tarpai vietos tarp darbininkų, taipgi turėtų būti įtaisyta naujovinė ventilacija, kuri, nekeldama skersvėjų, nuolat panaujintų orą.

Tokius patarimus per spaudą duoda dr. Theodore R. Van Dellen, Northwestern Universiteto medicinos profesorius. N. M.

Newyorkiečiai su kiekvienu atsikvėpimu įtraukia po 185,000 dulkių

Pittsburghas apšaukas „surūkusių“ miestu, bet Didžiojo New Yorko oras kur kas purvinesnis už Pittsburgho.

New Yorke (Manhatane), Brooklyne ir Bronxe kas mėnesį nukrinta po 147 tonus suodžių, dulkių, pelėnų ir visokio purvo ant kiekvienos ketvirtainės mylios lygiai padalinus tuos nesvarumus šioms trims Didžiojo New Yorko dalims. O purvniausioje Pittsburgho South Hills srityje 1949 metais nukrito tikrai po 71 toną tokių oro šiukšelių per mėnesį, kaip oficialiai patikrinta.

Oro užteršimui tyrinėti buvo įrengtos stotys New Yorke, Brooklyne ir kitose didmiesčio dalyse. Buvo pasverčiama, kiek suodžių ir kitokio purvo kas mėnesį nukrinta į tam tikrus indus. Tyrinėjimus darė dienraščio World — Telegram leidykla išvien su Ekroth chemikų — inžinierių laboratorijomis, esančiomis Brooklyne. Šios laboratorijos ir patikrino, kas buvo patirta per 12 mėnesių nuo 1949 metų spalio iki 1950 metų spalio.

Pasirodė, jog šiaurinėje Brooklyno dalyje, Williamsburghe, kiekvieną mėnesį nugulė žemyn po 164 ton. purvo ant kiekvienos ketvirtainės mylios, vidutiniai imant.

New Yorkui — Manhatanui nuo pietinio jo galo iki 59-tonų gatvės teko po 154 tonus purvo ant kiekvienos ketvirtainės mylios per mėnesį.

Bronxe kas mėnesį nukrito po 124 tonus suodžių ir kitų oro nešvarumų ant kiekvienos ketvirtainės mylios; Jamaica, Queens, — po 72 tonus tokio purvo kiekvienai ketvirtainei myliai per mėnesį.

1949 metais buvo išleistas vietinis New Yorko įstatymas dūmams — degėsiams kontroliuoti, bet įstatymas nevykdomas, ir 1950 metais miesto oras buvo dar kur kas aršiau užterštas.

KIEK PURVO ĮKVĖPUOJAMA

Oro pavyzdžiai, surinkti pirm 12 mėnesių visose Didžiojo New Yorko dalyse, rodė, jog žmogus alsuodamas įtraukia su kiekvienu atsikvėpimu po 69 tūkstan-

čius dulkių — dulkielių. O dabar su kiekvienu atsikvėpimu žmogui New Yorke, Brooklyne, Bronxe ir kitose apskrityse tenka jau po 185 tūkstančius dulkių, suodžių, žemės dalelių ir kt., apskritai imant.

Vidutiniai žmogus kiekvieną kartą įkvėpuoja po puskvortę oro. Ekroth laboratorijos todėl ir suskaičiavo dulkes, patenkančias į puskvortinius indus per tiek laiko, per kiek žmogus atsikvepia, normaliai kvėpuodamas.

Bronxe su kiekvienu atsikvėpimu dabar įtraukia ma po 357 tūkstančius dulkių, Queens — po 239,000, New Yorke — Manhattane po 137,000, Brooklyne po 106,000.

Dulkės Queensė padaugino ypač daugelio naujų namų statymas.

Su dulkėmis, suodimis, pelenais taipgi tenka žmoneis įkvėpti iš oro serinė rūkštis, smalos — dervos dalelės ir visokios žalingos dujos.

PAVOJAI SVEIKATAI

Jungtinių Valstijų Viešosios Sveikatos Įstaiga ragino New Yorką ir kitus

miestus naudoti tam tikras priemones prieš daugėjimą ore dulkių, purvo, suodžių ir žalingų chemikalų. Ta valdinė Sveikatos Įstaiga įspėjo, kad:

„Toks oro sutėrimas daugina slogas, šienligę, dusulį, infliuzą, kokliušą, plaučių uždegimą, džiovą, visokias odos ligas; gadiną skilvį, akis, nosį, išvysto rachitą“ ir tt.

Taipgi pastebėta, jog taip užterštas oras prisideda prie vėžio ligos plitimo.

Skaičiuojama, kad dulkių, suodžių, chemikalų ir įvairaus purvo pritvinkęs oras vien Didžiam New Yorko padaro 240 milijonų dolerių nuostolių per metus, imant dėmesin kylančias dėl to ligas ir nuosavybį gadinimą.

Tarp didžiausių kaltininkų yra blogas fabrikų ir namų kurenimas, kuris nesuvaldo dūmų ir nuodingų garų; automobiliai, sunkvežimiai, nelaistomos gatvės ir kt.

Jeigu tik būtų geriau įtaisyti ir prižiūrėti pečiai-krosnys, jau vien dėl to žymiai sumažėtų oro teršimas.

Yra mechaninių, cheminių ir elektrinių prietaimų, kurie sulauko bei saugiai žemyn nuveda didžiąją daugumą suodžių ir kenksmingų garų į tam tikras patalpas.

Bet aklas įvairių biznių pelninkavimas, visuomenės reikalų nepaisymas ir savanaudiška tamsybė nuodija žmonių sveikatą net tokiaime civilizacijos centre, kaip New Yorkas.

GLUTAMINĖ RŪKŠTIS IR MOKSLAS

Pirm trejeto metų buvo plačiai rašyta amerikinėje spaudoje, kad glutaminė rūkštis „pakelia gabumus“ atsilikusiu mokymynių vaikų. Bet pastaruoju laiku padaryti moksliniai tyrimai Stanfordo Universitete su-rado, kad ta medžiaga nedaro jokio skirtumo kas liečia protinius gabumus.

Glutaminė rūkštis yra viena vadinamų amino rūkščių, iš kurių susideda proteinai-baltymai. O proteinai yra būtina reikalinga gyvybei medžiaga.

J. C.

Sceninis Aktoriaus Darbas

I. Rapoportas

Pradėsimė eilę pačių nesudėtingiausių pratimų, bet iš anksto išsiaiškinkime, kokios yra pagrindinės sceninio uždavinio sudėdamosios dalys (elementai).

Jų yra trys: 1) veiksmas — ką aš darau, 2) noras — kodėl aš darau ir 3) prisitaikymas — kaip aš darau (forma, veiksmo pobūdis).

Pirmieji du elementai (veiksmas ir noras) yra sąmoningai aktoriaus nustatomi ir kaip jų išdava savaime atsiranda trečiasis elementas — prisitaikymas.

Aktoriui duotame sceniniame uždavinyje, vaidmenyje arba pratime iš anksto yra nustatyti veiksmas (ką daryti) ir tikslai, į kuriuos šie veiksmai nukreipti (dėl ko daryti). Tas uždavinys atliekamas surandant prisitaikymus (charakterius, veiksmo formas), kurie atitinka užsibrėžtus uždavinius.

Čia reikia pastebėti, kad vėliau, ruošiant vaidmenį, vadinamasis prisitaikymo suradimo kelias bus žymiai sudėtingesnis už nurodytą, nes jis priklausys nuo vaizdo sumanymo, nuo spektaklio formos ir p.n. Čia kalbama apie pratimus, kuriuos jūs mankštinatė savo išvidinį aparatą scenos sąlygomis, išmokstate tiesiogiai reaguoti į atsirandančias aplinkybes nenumatydami, kokias, būtent, formą ta reakcija turi pasireikšti, kaip sakant, improvizuotai. Mes žinome, kas, būtent, mus teks daryti, tačiau kaip mes tai darome, mes neišgalvojame — tai išplaukia organiskai, kaip veiksmiškai sprendžiamo sceninio tikslo (kodėl aš darau) išdava.

Tiesą sakant, tasai prisitaikymų nevalingumas ir yra gyvenimiškojo elgesio scenoje atgaminimo esmė.

Paimkite bet kokį paprastą veiksmą ir pažūrėkite, kaip pasireiškia jo pobūdis (forma) priklausomai nuo tikslo, į kurį vienas ir tas pats veiksmas bus nukreiptas. Sakysime, uždarykite duris tris kartus vis kitaip: pirmu atveju — norėdami nuslopinti triukšmą gretimame kambaryje, antruoju — norėdami patikrinti ar gerai pritaikytos naujos durys, trečiu — norėdami apsimesti, kad jūsų nėra, pasislėpti ir vėliau juokais išgąsdinti įeinantį. Tiesiogiai priklausydamos nuo antrojo uždavinio elemento pasikeitimo — noro (dėl ko darau) — kaitaliojasi ir trečiasis elementas (kaip darau). Vienas ir tas pats veiksmas — uždaryti duris — kiekviena karta bus įvairiai atliktas, priklausomai nuo to, kokiu noru (tikslu) jis bus pagrįstas.

Pereisime prie sudėtingesnių pratimų ir aiškinsime sąlygas, kurioms esant jie susidarys.

Kiekvieną etiudą pradėkite, smulkiai aptarę aplinką (veiksmo vietą) ir įrengę sceną taip, kad ji neprieštarautų sąlygiskumui (kaip mes tai esame darę viešosios vienatvės pratimų metu).

Štai etiudas: esu namie ir noriu ką nors paskaityti, ieškau knygos. Jūs žinote, ką ir dėl ko jūs darote. Etiudas nesudėtingas, ir nė jo įvykiai, nė uždaviniai nekinta; visos pakelyje atsirandančios aplinkybės, sukels atitinkamas reakcijas,

tačiau iš esmės išsaugokite sąlyginį veiksmą, įsitraukite į jį: išsirikite įdomią knygą skaityti.

Sio etiudo antrajame variante pakeiskite norą, pakeičiant tą patį veiksmą: ieškau knygos, norėdamas paimti idėją į ją pasą.

Trečias variantas: ieškau knygos, norėdamas gražinti ją savininkui, kuris skuba į traukinį ir laukia namie arba stotyje.

Visais trimis atvejais jūs atliksite vieną ir tą patį veiksmą, bet vis kitaip. Prisitaikymai, veiksmo forma ir pobūdis bus įvairūs, kaip mes jau žinome, viena, todėl, kad žmones, atliekančius šiuos etiudus, veikia įvairūs vidiniai akstinai (norai). Antra, prisitaikymai priklauso nuo iš anksto nustatytų pagrindinių aplinkybių, kuriomis šis daras vyksta (kur, kada, vienas dalykas — ieškau knygos, norėdamas laiką praleisti, paskaityti, kai nėra ką veikti, kitas dalykas — ieškau knygos, norėdamas atiduoti ją savininkui, prieš traukiniui išeinant, ir t.t.

Tačiau etiudas kiekvieną kartą galutinai susilermuos naujai dėl visos eilės priežasčių. Pavyzdžiui, jeigu vienas ir tas pats etiudo variantas yra atliekamas dviejų mokinių, tai pagrindinio veiksmo atžvilgiu jie gali būti vienas į kitą panašūs, o smulkmenų ir atlikimo pobūdžio atžvilgiu būtinai skirsis todėl, kad atliekanti etiudą žmonės yra skirtingi. Juk kiekvienas žmogus turi savo individualybę, savo būdą: vienas smarkus, kitas lėtas, vienas linksmas, karštas, kitas šaltakraujis, liūdnas, vienas piktesnis, griežtesnis, kitas švelnesnis, geraširdesnis ir t.t. Visos šios savybės būtinai pasireiškia, atliekant sceninį veiksmą.

Netgi jeigu vienas ir tas pats žmogus du kartus pakartos vieną ir tą patį etiudą, tai vienu ir kitu atveju jis pasielgs šiek tiek kitaip. Tat priklausys nuo to, kad gyvenant scenoje tikrą organiską gyvenimą, visos išorėje atsirandančios aplinkybės turi sukelti atitinkamas reakcijas (atliepiančius veiksmus). Ir neabejotina, kad kiekvienas, nors ir nežymus pasikeitimas, atsirandęs kartojant etiudus, šiaip ar taip, vis dėlto, palyginti su ankščiau buvusiu pirmojo pratimo eilės, pasuks (pakeis) mūsų poelgių eigą.

Ir, pagaliau, kada sakėme, kad etiudų skirtumas bus sąlygojamas iš anksto pasiūlytu pagrindiniu aplinkybių, vadinasi, kad kiekvienas etiudas priklausys ir nuo uždavinio ir nuo pateisinimų, nuo jų pilnumo ir įvairumo. Pavyzdžiui, savo namuose — vadinasi, reikia pateisinti santykiavimą su savo daiktais kaip su savais, su kitais — kaip su brolio daiktais, sugalvoti (fantazuoti), kokiais daiktais apstatyti butą, kodėl jūs vienas namie, kuri valanda, kodėl jūs neturite ką veikti, gal būt, jūs atostogaujate ar sirguliuojate ir t.t. Antruoju etiudo variantu, taip pat namie, reikia nuspręsti, kodėl prireikė paso. Juk yra viena, jeigu nuspręsite, kad jums jo reikia nueiti į civilinės būklės

aktų įrašų skyrių užsirašyti, ir kitas dalykas, jeigu jus kviečia į miliciją dėl to, kad jūs, sakysim, važinėjot dviračiu be numerio. Juk, be abejonės, vienu ar kitu atveju veiksmo pobūdis bus skirtingas, nes skirtingi pateisinimai ir norai. Kaip matote, šie pateisinimai yra reikalingi ne aplamai, kad jūs vienas apie juos žinotumėte, o tam, kad jie būtų išreikšti veiksmu, kad jie būtų padaryti prasmingais ir įtikinamais. Tai, žinoma, nereiškia, kad pirmu pateisinimo atveju mes turime sukoti ir ploti delnais, o antroju — verkti ir liūdiėti, aplamai, rodyti kažką, kaip mes sakome — "tariamai vaidinti." Ir pirmu, ir antruoju atveju jūs, tikriausiai, jaudinsitės, gal būt, nervinsitės, tačiau, žinoma, įvairiai, ir kuo smulkiau pateisinsite jaudinimąsi, tuo įtikinamesnis bus etiudas. Jeigu jūs ketinate eiti į civilinės būklės aktų įrašų skyrių, tai, tikriausiai, esate ir atitinkamai apsiėngę (santykiavimas su kostiumu), tada jau nelysite pavalėn knygos, arba, tikriausiai, lysite, tačiau nepamiršdami, kad vilkite naują, iškilmingu kostiumu ir t.t. Kaip matote, pagrindinį uždavinį seks eilė pateisinimų, sąlygojančių formą, veiksmų pobūdį, prisitaikymą.

Užsibrėžkite uždavinį, kuriuose keisis tikri antrosios elementas — noras (t. y. tai, kodėl aš atlieku duotą veiksmą) ir stebėkite, kiek teisingai, įtikinamai ir įvairiai, pateisinimo prasme (prisiminkite kūrybinės vaizduotės reikšmę) šis tikslas pasireiškia atsirandančiuose prisitaikymuose.

Pavyzdžiui, mes nustatėme veiksmą: griežti kokių nors muzikos instrumentu.

Pirmu atveju užsibrėžkite tokį tikslą: pradžiuginti įsivaizduojamą klausytoją. Suraskite atitinkamą pateisinimą: kur yra žmogus, kuriam jūs griežiate kokią nors melodiją, — gretimame kambaryje, ar už lango, — koki instrumentu griežiate (fortepijonu, gitara ar armonika) ir t.t. Gali būti, šia melodija — daina jūs norite ką nors priminti. Tada fantazuokite, ką būtent. Gal būt, jūs susitarėte, kad pagal ženkla — su šia daina — kas nors, turi pas jus įeiti: kas, kada, jūsų santykių rimtumo laipsnis su žmogumi, kurio jūs laukiate ir t.t. Ši visa pateisinimų grandinė taip pat, kaip ir jų raiškumo bei tikrumo laipsnis, priklauso, kaip jūs atsimenate, nuo jūsų kūrybinės vaizduotės. Ieškoti šių pateisinimų ir juos sugalvoti jūs galite drauge su pratimų vadovu. Jeigu pasirodys melas, tariama vaidyba, nukrypimas nuo sceninės tiesos, tai reikia nutraukti pratimą, tačiau iš pradžių, beje, per daug nenervinkite mokinio — tegul klaidžioja, ieško, bet, kiek tai galima, tegul baigia tai, kas pradėta, o jam baigus, tegul vadovas padaro savo pastabas, nurodęs neigiamas ir teigiamas atlikto pratimo puses.

(Bus daugiau)

PERSIPILDĖ N. YORKO VANDENTIEKIAI

New York. — Perna šiuo laiku buvo bijoma vandens bado New Yorko. Vandentiekiai tada buvo 43 procentais nupuolę žemiau vidutinio lygio. Dabar gi visi vandentiekiai ir tvenkiniai taip kupini, kad daug vandens iš jų bergžiai plaukia laukan.

KLERIKALINĖS REAKCIJOS KOVA PRIEŠ PAŽANGIĄJĄ LITERATŪRĄ

K. Umbrasas

XIX amžiaus gale Lietuvoje plačiai išsivysto revoliucinė darbo žmonių kova. Pirmiausia pasireiškusi spontaniškais valstiečių sukilimais prieš carą ir dvarininkus. XIX a. Rusijos revoliucinio judėjimo įtakoje, ši kova įgauna organizuotą socialdemokratinį pobūdį, kol galiną prasišveria 1905 m. revoliucija. Revoliucinė darbo žmonių kova atspindėjo pažangieji lietuvių rašytojai, daugiausia socialistinės spaudos bendradarbiai. Tai J. Mačys-Kekštas, J. Bilūnas, K. Jasiūkaitis, Br. Vargšas, Jovaras ir kt. Pažangiausias to meto sąlygomis idejas reiškė ir atokiau nuo revoliucinės kovos stovį rašytojai, kaip J. Zemaite, G. Petkevičiūtė, A. Vienuolis ir kt.

Pažangioji lietuvių literatūra nuolat gausėja, nuolat stiprėja jos kovingumas, kol nauji revoliucinio 1912—1917 m. pakilimo sąlygomis Lietuvoje iškyta jau grynai revoliuciniai proletariniai rašytojai — V. Mickevičius-Kapsukas ir J. Janonis. Šie rašytojai yra jau vertingi tarybinės lietuvių literatūros pradininkai ir pirmtakai.

Prieš revoliucinį darbo žmonių judėjimą visu įnirtingu kovojo lietuviškoji reakcija. Anksčiau dar savo ekonominių interesus dangščiusi nacionalinės išsivadujamosios kovos šūkiams, 1905 m. revoliucijos ir reakcijos laikotarpiu ji visai nusimetė kaukę, visiškai atvirai ima remti carą, padėdama jo žandarams triuškinėti revoliucinę kovą. Ypač tuo pasižymėjo ištikimiausias kapitalizmo ramstis, pats juodašimtiškiausias reakcijos sparnas — klerikalai. Kovoje su revoliucija jie naudojo visomis priemonėmis — pradedant liaudies mulkinimu per bažnyčias ir spaudą, baigiant tarnyba caro ochrankai.

Vienas klerikalines reakcijos kovos su revoliuciniu darbo žmonių judėjimu būdų — puolimai prieš revoliucinę ir pažangiąją literatūrą — darbo žmonių kovos išreikšė ir ginklą.

Klerikalinė spauda pilna pažangiosios lietuvių literatūros užpildinėjimų, klerikalams užkliūva kiekvienas pažangusis kūrinys, nekaltant jau apie revoliucinius raštus.

Jau "Zemaičių ir Lietuvos apžvalga" ir "Tėvynės sargas" jūrė plūsta kiekviena pažangiosios literatūros reiškinij. "Tėvynės sargas" pažangiąją literatūrą pasmerkia

skyrė, pavadintame "Naujos vodingos knygutės" (1900 m., Nr. 10—11, psl. 77). Į "vodingų knygučių" skaičių įtraukta ne tik "Prancūzų revoliucijos istorija", bet net Ad. Mickevičiaus "Vėlinės" ir Lazdynų Pelėdos "Kas priešas." Štai kaip "Tėvynės sargas" įvertina šią Lazdynų Pelėdos apysaką, kurią ji, nors ir miglotai, mėgino pakritikuoti dvarininkus ir caro valdžią: "Gaila, kad Lazdynų Pelėda išgašino savo talentą ant tokių dalykų, kurie tik orą užsmardina, o rašytojai šlovės tikros tėvynainės nepelnė." O apie "Prancūzų revoliucijos istoriją" rašoma: "Baisiai pavojinga, kaip atvirai kurstanti prie maisto prieš maskolius, neva tai už "pilną patvaldystę Lietuvos." Ir toliau "Tėvynės sargas" šitokiais žodžiais išsako savo patikimą carizmui, revoliucinagai nusiteikusių lietuvių išsivadujamosios kovos pasmerkimą: "Lietuviai ne maistinkinkai; apie autonomiją nėr ko ir svajoti, — tai paibelui gi tokios knygpalaikės? Neimkite jos nė į rankas!"

Pažangiosios literatūros ujmą klerikalinėje spaudoje ypač sustiprėjo 1905 m. revoliucijos ir porevoliucinės reakcijos laikotarpyje. Kovai su revoliucija ir pažanga įsteigiamas keletas "katalikiškųjų" laikraščių. Pažangiosios literatūros piudymu ypač pasižymėjo žurnalas "Draugija" įsteigtas 1907 m. ir redaguojamas vieno ištikimiausių reakcijos ir kapitalizmo tarnų ir pažangos priešu — A. Jakšto.

A. Jakštas savo akla neapykanta viskam, kas bent kiek pažangu, kas bent kiek nuolatsta nuo katalikų bažnyčios dogmų, pralenkęs visus kitus klerikalinius "kritikus". Kiekvieną pažangesnį rašytoją, kiekvieną rašytoją, kuris tik negarbina kunigų ir katalikybės, A. Jakštas kolioja ir niekina, laiko tendencingu, iškraipantiu gyvenimo tikrove, kartu nepripažindamas jam ir jokio talento.

Štai kaip A. Jakštas įvertina J. Bilūno kūrybą: "Ar turėjo talentą? Iš pirmųjų raštų — nežymu. Jų turinys menkutis, gimnazistiškas, ir forma ne kokta..." (Naujoji lietuvių literatūra, II d., 115 psl.). Prie tokių "gimnazistiškų" J. Bilūno kūrinių A. Jakštas priskiria "Pirmutinį streiką", "Be darbo", "Vagi", "Žvaigždė", "Lazda". Recenzijos gale padaro tokią išvadą apie visą J. Bilūno talentingų apsakymų rinkinį: "Skaitytojas nemizantropas nepasidžiaugs šią knygą nusipirkęs."

A. Jakštui nepatinka ir A. Vienuolio apysakos. Apie A. Vienuolio apsakymą "Paskenduolė", su sukrečiančia jėga parodantį, kaip samdinę mergaitę pražudo kunigų ir buožių sauvalė, A. Jakštas atsiliepią: "Vaizdelis visai neatitinkas tikrumui." Ypač Jakštui nepatinka A. Vienuolio anti-klerikalizmas. Dėl to A. Jakštas iš viso abejoja A. Vienuolio, kaip rašytojo, talentu. A. Vienuolis, Jakšto nuomone, galys "likti tuščiaaviduriu žiedu, smulkiu, pastovesnės vertės neturinčiu vaizdėliu piešėju, surūgusiu pesimistu — "nytiku", pigios rūšies anti-klerikalėliu, sunaudojančiu savo talentą ir daile kunigijai pajaukti, bažnyčiai purvais drabstyti." (Naujoji lietuvių literatūra, II, psl. 62).

Dėl aštraus autorės antiklerikalizmo Jakštas pasmerkia ir Zemaite's komediją "Apsiriko", prikaišiodamas jai šaržaliumi gi tokios knygpalaikės? Neimkite jos nė į rankas!"

Pažangiosios literatūros ujmą klerikalinėje spaudoje ypač sustiprėjo 1905 m. revoliucijos ir porevoliucinės reakcijos laikotarpyje. Kovai su revoliucija ir pažanga įsteigiamas keletas "katalikiškųjų" laikraščių. Pažangiosios literatūros piudymu ypač pasižymėjo žurnalas "Draugija" įsteigtas 1907 m. ir redaguojamas vieno ištikimiausių reakcijos ir kapitalizmo tarnų ir pažangos priešu — A. Jakšto.

A. Jakštas savo akla neapykanta viskam, kas bent kiek pažangu, kas bent kiek nuolatsta nuo katalikų bažnyčios dogmų, pralenkęs visus kitus klerikalinius "kritikus". Kiekvieną pažangesnį rašytoją, kiekvieną rašytoją, kuris tik negarbina kunigų ir katalikybės, A. Jakštas kolioja ir niekina, laiko tendencingu, iškraipantiu gyvenimo tikrove, kartu nepripažindamas jam ir jokio talento.

Štai kaip A. Jakštas įvertina J. Bilūno kūrybą: "Ar turėjo talentą? Iš pirmųjų raštų — nežymu. Jų turinys menkutis, gimnazistiškas, ir forma ne kokta..." (Naujoji lietuvių literatūra, II d., 115 psl.). Prie tokių "gimnazistiškų" J. Bilūno kūrinių A. Jakštas priskiria "Pirmutinį streiką", "Be darbo", "Vagi", "Žvaigždė", "Lazda". Recenzijos gale padaro tokią išvadą apie visą J. Bilūno talentingų apsakymų rinkinį: "Skaitytojas nemizantropas nepasidžiaugs šią knygą nusipirkęs."

A. Vienuolio apysakos. Apie A. Vienuolio apsakymą "Paskenduolė", su sukrečiančia jėga parodantį, kaip samdinę mergaitę pražudo kunigų ir buožių sauvalė, A. Jakštas atsiliepią: "Vaizdelis visai neatitinkas tikrumui." Ypač Jakštui nepatinka A. Vienuolio anti-klerikalizmas. Dėl to A. Jakštas iš viso abejoja A. Vienuolio, kaip rašytojo, talentu. A. Vienuolis, Jakšto nuomone, galys "likti tuščiaaviduriu žiedu, smulkiu, pastovesnės vertės neturinčiu vaizdėliu piešėju, surūgusiu pesimistu — "nytiku", pigios rūšies anti-klerikalėliu, sunaudojančiu savo talentą ir daile kunigijai pajaukti, bažnyčiai purvais drabstyti." (Naujoji lietuvių literatūra, II, psl. 62).

Dėl aštraus autorės antiklerikalizmo Jakštas pasmerkia ir Zemaite's komediją "Apsiriko", prikaišiodamas jai šaržaliumi gi tokios knygpalaikės? Neimkite jos nė į rankas!"

Pažangiosios literatūros ujmą klerikalinėje spaudoje ypač sustiprėjo 1905 m. revoliucijos ir porevoliucinės reakcijos laikotarpyje. Kovai su revoliucija ir pažanga įsteigiamas keletas "katalikiškųjų" laikraščių. Pažangiosios literatūros piudymu ypač pasižymėjo žurnalas "Draugija" įsteigtas 1907 m. ir redaguojamas vieno ištikimiausių reakcijos ir kapitalizmo tarnų ir pažangos priešu — A. Jakšto.

A. Jakštas savo akla neapykanta viskam, kas bent kiek pažangu, kas bent kiek nuolatsta nuo katalikų bažnyčios dogmų, pralenkęs visus kitus klerikalinius "kritikus". Kiekvieną pažangesnį rašytoją, kiekvieną rašytoją, kuris tik negarbina kunigų ir katalikybės, A. Jakštas kolioja ir niekina, laiko tendencingu, iškraipantiu gyvenimo tikrove, kartu nepripažindamas jam ir jokio talento.

Štai kaip A. Jakštas įvertina J. Bilūno kūrybą: "Ar turėjo talentą? Iš pirmųjų raštų — nežymu. Jų turinys menkutis, gimnazistiškas, ir forma ne kokta..." (Naujoji lietuvių literatūra, II d., 115 psl.). Prie tokių "gimnazistiškų" J. Bilūno kūrinių A. Jakštas priskiria "Pirmutinį streiką", "Be darbo", "Vagi", "Žvaigždė", "Lazda". Recenzijos gale padaro tokią išvadą apie visą J. Bilūno talentingų apsakymų rinkinį: "Skaitytojas nemizantropas nepasidžiaugs šią knygą nusipirkęs."

A. Vienuolio apysakos. Apie A. Vienuolio apsakymą "Paskenduolė", su sukrečiančia jėga parodantį, kaip samdinę mergaitę pražudo kunigų ir buožių sauvalė, A. Jakštas atsiliepią: "Vaizdelis visai neatitinkas tikrumui." Ypač Jakštui nepatinka A. Vienuolio anti-klerikalizmas. Dėl to A. Jakštas iš viso abejoja A. Vienuolio, kaip rašytojo, talentu. A. Vienuolis, Jakšto nuomone, galys "likti tuščiaaviduriu žiedu, smulkiu, pastovesnės vertės neturinčiu vaizdėliu piešėju, surūgusiu pesimistu — "nytiku", pigios rūšies anti-klerikalėliu, sunaudojančiu savo talentą ir daile kunigijai pajaukti, bažnyčiai purvais drabstyti." (Naujoji lietuvių literatūra, II, psl. 62).

Dėl aštraus autorės antiklerikalizmo Jakštas pasmerkia ir Zemaite's komediją "Apsiriko", prikaišiodamas jai šaržaliumi gi tokios knygpalaikės? Neimkite jos nė į rankas!"

Pažangiosios literatūros ujmą klerikalinėje spaudoje ypač sustiprėjo 1905 m. revoliucijos ir porevoliucinės reakcijos laikotarpyje. Kovai su revoliucija ir pažanga įsteigiamas keletas "katalikiškųjų" laikraščių. Pažangiosios literatūros piudymu ypač pasižymėjo žurnalas "Draugija" įsteigtas 1907 m. ir redaguojamas vieno ištikimiausių reakcijos ir kapitalizmo tarnų ir pažangos priešu — A. Jakšto.

A. Jakštas savo akla neapykanta viskam, kas bent kiek pažangu, kas bent kiek nuolatsta nuo katalikų bažnyčios dogmų, pralenkęs visus kitus klerikalinius "kritikus". Kiekvieną pažangesnį rašytoją, kiekvieną rašytoją, kuris tik negarbina kunigų ir katalikybės, A. Jakštas kolioja ir niekina, laiko tendencingu, iškraipantiu gyvenimo tikrove, kartu nepripažindamas jam ir jokio talento.

Štai kaip A. Jakštas įvertina J. Bilūno kūrybą: "Ar turėjo talentą? Iš pirmųjų raštų — nežymu. Jų turinys menkutis, gimnazistiškas, ir forma ne kokta..." (Naujoji lietuvių literatūra, II d., 115 psl.). Prie tokių "gimnazistiškų" J. Bilūno kūrinių A. Jakštas priskiria "Pirmutinį streiką", "Be darbo", "Vagi", "Žvaigždė", "Lazda". Recenzijos gale padaro tokią išvadą apie visą J. Bilūno talentingų apsakymų rinkinį: "Skaitytojas nemizantropas nepasidžiaugs šią knygą nusipirkęs."

A. Vienuolio apysakos. Apie A. Vienuolio apsakymą "Paskenduolė", su sukrečiančia jėga parodantį, kaip samdinę mergaitę pražudo kunigų ir buožių sauvalė, A. Jakštas atsiliepią: "Vaizdelis visai neatitinkas tikrumui." Ypač Jakštui nepatinka A. Vienuolio anti-klerikalizmas. Dėl to A. Jakštas iš viso abejoja A. Vienuolio, kaip rašytojo, talentu. A. Vienuolis, Jakšto nuomone, galys "likti tuščiaaviduriu žiedu, smulkiu, pastovesnės vertės neturinčiu vaizdėliu piešėju, surūgusiu pesimistu — "nytiku", pigios rūšies anti-klerikalėliu, sunaudojančiu savo talentą ir daile kunigijai pajaukti, bažnyčiai purvais drabstyti." (Naujoji lietuvių literatūra, II, psl. 62).

Dėl aštraus autorės antiklerikalizmo Jakštas pasmerkia ir Zemaite's komediją "Apsiriko", prikaišiodamas jai šaržaliumi gi tokios knygpalaikės? Neimkite jos nė į rankas!"

Pažangiosios literatūros ujmą klerikalinėje spaudoje ypač sustiprėjo 1905 m. revoliucijos ir porevoliucinės reakcijos laikotarpyje. Kovai su revoliucija ir pažanga įsteigiamas keletas "katalikiškųjų" laikraščių. Pažangiosios literatūros piudymu ypač pasižymėjo žurnalas "Draugija" įsteigtas 1907 m. ir redaguojamas vieno ištikimiausių reakcijos ir kapitalizmo tarnų ir pažangos priešu — A. Jakšto.

A. Jakštas savo akla neapykanta viskam, kas bent kiek pažangu, kas bent kiek nuolatsta nuo katalikų bažnyčios dogmų, pralenkęs visus kitus klerikalinius "kritikus". Kiekvieną pažangesnį rašytoją, kiekvieną rašytoją, kuris tik negarbina kunigų ir katalikybės, A. Jakštas kolioja ir niekina, laiko tendencingu, iškraipantiu gyvenimo tikrove, kartu nepripažindamas jam ir jokio talento.

Štai kaip A. Jakštas įvertina J. Bilūno kūrybą: "Ar turėjo talentą? Iš pirmųjų raštų — nežymu. Jų turinys menkutis, gimnazistiškas, ir forma ne kokta..." (Naujoji lietuvių literatūra, II d., 115 psl.). Prie tokių "gimnazistiškų" J. Bilūno kūrinių A. Jakštas priskiria "Pirmutinį streiką", "Be darbo", "Vagi", "Žvaigždė", "Lazda". Recenzijos gale padaro tokią išvadą apie visą J. Bilūno talentingų apsakymų rinkinį: "Skaitytojas nemizantropas nepasidžiaugs šią knygą nusipirkęs."

A. Vienuolio apysakos. Apie A. Vienuolio apsakymą "Paskenduolė", su sukrečiančia jėga parodantį, kaip samdinę mergaitę pražudo kunigų ir buožių sauvalė, A. Jakštas atsiliepią: "Vaizdelis visai neatitinkas tikrumui." Ypač Jakštui nepatinka A. Vienuolio anti-klerikalizmas. Dėl to A. Jakštas iš viso abejoja A. Vienuolio, kaip rašytojo, talentu. A. Vienuolis, Jakšto nuomone, galys "likti tuščiaaviduriu žiedu, smulkiu, pastovesnės vertės neturinčiu vaizdėliu piešėju, surūgusiu pesimistu — "nytiku", pigios rūšies anti-klerikalėliu, sunaudojančiu savo talentą ir daile kunigijai pajaukti, bažnyčiai purvais drabstyti." (Naujoji lietuvių literatūra, II, psl. 62).

Dėl aštraus autorės antiklerikalizmo Jakštas pasmerkia ir Zemaite's komediją "Apsiriko", prikaišiodamas jai šaržaliumi gi tokios knygpalaikės? Neimkite jos nė į rankas!"

Pažangiosios literatūros ujmą klerikalinėje spaudoje ypač sustiprėjo 1905 m. revoliucijos ir porevoliucinės reakcijos laikotarpyje. Kovai su revoliucija ir pažanga įsteigiamas keletas "katalikiškųjų" laikraščių. Pažangiosios literatūros piudymu ypač pasižymėjo žurnalas "Draugija" įsteigtas 1907 m. ir redaguojamas vieno ištikimiausių reakcijos ir kapitalizmo tarnų ir pažangos priešu — A. Jakšto.

A. Jakštas savo akla neapykanta viskam, kas bent kiek pažangu, kas bent kiek nuolatsta nuo katalikų bažnyčios dogmų, pralenkęs visus kitus klerikalinius "kritikus". Kiekvieną pažangesnį rašytoją, kiekvieną rašytoją, kuris tik negarbina kunigų ir katalikybės, A. Jakštas kolioja ir niekina, laiko tendencingu, iškraipantiu gyvenimo tikrove, kartu nepripažindamas jam ir jokio talento.

Štai kaip A. Jakštas įvertina J. Bilūno kūrybą: "Ar turėjo talentą? Iš pirmųjų raštų — nežymu. Jų turinys menkutis, gimnazistiškas, ir forma ne kokta..." (Naujoji lietuvių literatūra, II d., 115 psl.). Prie tokių "gimnazistiškų" J. Bilūno kūrinių A. Jakštas priskiria "Pirmutinį streiką", "Be darbo", "Vagi", "Žvaigždė", "Lazda". Recenzijos gale padaro tokią išvadą apie visą J. Bilūno talentingų apsakymų rinkinį: "Skaitytojas nemizantropas nepasidžiaugs šią knygą nusipirkęs."

A. Vienuolio apysakos. Apie A. Vienuolio apsakymą "Paskenduolė", su sukrečiančia jėga parodantį, kaip samdinę mergaitę pražudo kunigų ir buožių sauvalė, A. Jakštas atsiliepią: "Vaizdelis visai neatitinkas tikrumui." Ypač Jakštui nepatinka A. Vienuolio anti-klerikalizmas. Dėl to A. Jakštas iš viso abejoja A. Vienuolio, kaip rašytojo, talentu. A. Vienuolis, Jakšto nuomone, galys "likti tuščiaaviduriu žiedu, smulkiu, pastovesnės vertės neturinčiu vaizdėliu piešėju, surūgusiu pesimistu — "nytiku", pigios rūšies anti-klerikalėliu, sunaudojančiu savo talentą ir daile kunigijai pajaukti, bažnyčiai purvais drabstyti." (Naujoji lietuvių literatūra, II, psl. 62).

Dėl aštraus autorės antiklerikalizmo Jakštas pasmerkia ir Zemaite's komediją "Apsiriko", prikaišiodamas jai šaržaliumi gi tokios knygpalaikės? Neimkite jos nė į rankas!"

Pažangiosios literatūros ujmą klerikalinėje spaudoje ypač sustiprėjo 1905 m. revoliucijos ir porevoliucinės reakcijos laikotarpyje. Kovai su revoliucija ir pažanga įsteigiamas keletas "katalikiškųjų" laikraščių. Pažangiosios literatūros piudymu ypač pasižymėjo žurnalas "Draugija" įsteigtas 1907 m. ir redaguojamas vieno ištikimiausių reakcijos ir kapitalizmo tarnų ir pažangos priešu — A. Jakšto.

A. Jakštas savo akla neapykanta viskam, kas bent kiek pažangu, kas bent kiek nuolatsta nuo katalikų bažnyčios dogmų, pralenkęs visus kitus klerikalinius "kritikus". Kiekvieną pažangesnį rašytoją, kiekvieną rašytoją, kuris tik negarbina kunigų ir katalikybės, A. Jakštas kolioja ir niekina, laiko tendencingu, iškraipantiu gyvenimo tikrove, kartu nepripažindamas jam ir jokio talento.

Štai kaip A. Jakštas įvertina J. Bilūno kūrybą: "Ar turėjo talentą? Iš pirmųjų raštų — nežymu. Jų turinys menkutis, gimnazistiškas, ir forma ne kokta..." (Naujoji lietuvių literatūra, II d., 115 psl.). Prie tokių "gimnazistiškų" J. Bilūno kūrinių A. Jakštas priskiria "Pirmutinį streiką", "Be darbo", "Vagi", "Žvaigždė", "Lazda". Recenzijos gale padaro tokią išvadą apie visą J. Bilūno talentingų apsakymų rinkinį: "Skaitytojas nemizantropas nepasidžiaugs šią knygą nusipirkęs."

A. Vienuolio apysakos. Apie A. Vienuolio apsakymą "Paskenduolė", su sukrečiančia jėga parodantį, kaip samdinę mergaitę pražudo kunigų ir buožių sauvalė, A. Jakštas atsiliepią: "Vaizdelis visai neatitinkas tikrumui." Ypač Jakštui nepatinka A. Vienuolio anti-klerikalizmas. Dėl to A. Jakštas iš viso abejoja A. Vienuolio, kaip rašytojo, talentu. A. Vienuolis, Jakšto nuomone, galys "likti tuščiaaviduriu žiedu, smulkiu, pastovesnės vertės neturinčiu vaizdėliu piešėju, surūgusiu pesimistu — "nytiku", pigios rūšies anti-klerikalėliu, sunaudojančiu savo talentą ir daile kunigijai pajaukti, bažnyčiai purvais drabstyti." (Naujoji lietuvių literatūra, II, psl. 62).

Dėl aštraus autorės antiklerikalizmo Jakštas pasmerkia ir Zemaite's komediją "Apsiriko", prikaišiodamas jai šaržaliumi gi tokios knygpalaikės? Neimkite jos nė į rankas!"

"objektyvumas" tuoj paaiškėja, pažvelgus, kaip "grožio kriterijos" taikomos "saviems" rašytojams. A. Jakštas, išskoneiveikęs J. Bilūną, A. Vienuolį, Zemaite, tiesiog žaibiškai kažkokia Kmitos "kūryba." Susipažinus su Kmitos "veikalo" turiniu, paaiškėja, iš kur toks Jakšto entuziazmas. Kmita savo knygpalaikeje visai tyčiojasi iš socialistų. Kitas "Draugijos" recenzentas entuziastiškai įvertina Antano "Laisvės metu," apie šį ir panašų šlamštą pasisakydamas: "Sios pakraipos veikalai turi didelę svarbą: jie supažindina su žmonių gyvenimu paskirtame periode ir suteikia skaitytojams aištesnę, ką užganėdinimą" (Draugija, 1909, Nr. 2

KRYŽKELĖS

(Istorinis Romanas)

(Tąsa)

Kai iškrito pirmasis sniegas ir kai išjojo broliai į Karaliaučių, į Prūsų girias medžioti, norėjo ir ji kartu su jais traukti, bet čia buvo ne savi žemaičiai, o sveitimi Prūsai.

Pirmoji išpažintis ir pirmoji komuni-ja praėjo taip pat iškilmingai, kaip ir krikštas. Ejo išpažintis ir prie komu-nijos ir bajorienė, ir abu jos sūnūs, ty-čia atkviesti iš Karaliaučiaus; ejo ir ki-tos žemaičių šeimos. Moterimis rūpino-si vienuolės, o vyrais—vienuoliai. Ir kai barzdocius žemaičių bajorus ir kuklius jaunuolius stūmė tėvai vienuoliai arčiau prie altoriaus, jie, kaip laukiniai stum-brai, nenoromis spyrėsi, skersavo ir žiūrėjo į Dievo stalą, kaip į kokius pastaty-tus jiems sląstus. Vienas bajoras griež-tai pasipriešino ir atsisakė priimti komu-niją. Jį palaikė velnio apsestus ir ry-tojaus dieną atleido iš Marienburgo na-mo, į Zemačius. Buvo tai ištikimas sa-vo tėvams ir kunigaikščių Vytautui ba-joras Sudimantas, kunigaikštienės Onos tėvo tikrasis brolis. Jis buvo narsus mū-šiuose, nepamainomas žygiuose, nieko nebijęs, nieko nenorįs ir didelis užsispy-rėlis. Jis neturėjo net savosios šeimos. Gyveno neįžengiamose žemaičių giriose ir mylėjo tik girią, o neapkętė tik kry-žiuočių. Uždegus pavojaus lauzą, Sudim-antas su savo vyrais, pirmutiniai at-vykdavo į stovyklą ir pirmutiniai išjoda-vo į kovos lauką. Kunigaikščiui Vytau-tui jis buvo nepavaldomas karys: ar tau reikėdavo kur prasliauzti per neįžen-giamas girias, ar mūsų pradėti, ar iš pa-salų prieš stovyklą užpulti, ar belaisvių paimti, — siūsdavo Sudimantą, ir tas vi-suomet laimėdavo. Vadovauti Sudiman-tas netiko ir jokios diplomatijos nemokė-jo. Už ginklą pripažino jis tik kirvį ir buožę. Jo ažuolinės buožės drūtgalys buvo įaugęs aštrus titnago gabalas, kuris pramušdavo bet kokius riterių šarvus ir iš karto nudobdavo žirgą ar žmogų. Kovojo lauzdavo jis į pačią priešų tirstu-mą ir užsimerkęs darbuodavo kirviu ar buožė į abi pusi. Išikarščiavęs mūšy jis nebeatsikirdavo savųjų nuo priešų, ir tik trimitai jį sulaikydavo. Grįždamas iš Marienburgo namo, aplankė Sudimantas Bartenšteino pily kunigaikštį Vytautą ir papasakojo, kaip jį vedė išpažintis ir kaip jis pabėgo iš bažnyčios. Kunigaikš-tis nuosirdžiai juokėsi dėl jo pabėgimo ir įsakė grįžti į savo pilį, rinkti vyrus, mo-kyti juos karo mankštos ir medžioti gi-riose. Primedžiotą žvėrieną sūdyti, dėti į statines ir siūsti jam į Bartenšteino tvirtovę ir kitas jo valdomas piliis. Panašius įsakymus davė kunigaikštis ir ki-tiems bajorams bei laisviems žmonėms. Visiems liepė budėti ir ruošis į karą. Bet kokiam karui ir prieš ką reikia ruoštis, kunigaikštis nepasakė. Visi pamanė, kad kunigaikštis rengiasi nusikratyti ordino globa. Ir vėl visi pradėjo ruoštis prieš kryžiuočius.

Naujo magistro derybos su lenkais ne-

pavyko. Pasiuntiniai sugrįžo į Marien-burgą be nieko. Jogailos didikai metė bėdą ant ordino pasiuntinių, kad jie ne-sukalbami, o ordino diplomatai kaltino Jogailos ponus. Norėdamas keršyti Jo-gailai už klastas ir užsispyrimą, sumanė ordino magistras vėl pasinaudoti Vytau-tu ir su juo padaryti antrą žygį į Lietu-vą. Be to, kaip tyčia prisirinko į Ma-rienburgą daug svečių, norinčių pagonių krašte rasti sau turto ir nuodėmių atlei-dimą.

XXX

Riteris Griežė, sugrįžęs į Marienburgą, neberado nei Margaritos, nei bajorienės, nei kunigaikštienės Onos. Jos, lydimos komturio Hermano, daugelio žemaičių ba-jorų ir dvariškių, išvyko į Bartenšteino tvirtovę; mat, pas kunigaikštį Vytautą buvo atvykę iš Maskvos pasiuntiniai pra-šyti savo viešpačiui didžiajam Maskvos kunigaikščiui Vosyliui II-jam, Vytauto dukters, kunigaikštytės Sofijos, rankos.

Ordino magistras ne labai norėjo at-leisti tokios svarbios įkaitės, kaip kuni-gaikštienė Ona, bet nebuvo kas daryti, buvo labai jau svarbi priežastis: kokios piršlybos be motinos! Magistras labai iškilmingai ją išlydėjo ir prižadėjo nu-siūsti nuotakai dovanų. Dovanoms nu-siūsti ir tikslesnių žinių gauti apie pa-siuntinius, piršlybas ir tų piršlybų poli-tinę reikšmę didysis magistras tinkames-nio žmogaus, kaip riteris Griežė, netu-rėjo. Todėl tuojau ir nusiuntė jį pas Vytautą su dovanomis nuotakai. Be to, įdavė riteriui nuvežti kunigaikščiui raš-tą apie sumanytą naują žygį į Lietuvą. Kad turėtų geros progos pasimatyti ir pasikalbėti su savo širdies dama Margari-ta, riteris Griežė, pakeliu į Bartenštei-no tvirtovę, apsisusto Karaliaučiuje ir aplankė Knystautus. Abu broliai siuntė per jį motinai ir seseriai labų dienų ir geriausių linkėjimų.

Buvo jau atakalėdžios. Laikėsi dideli šalčiai. Užšalo Kuršių marės, sustojo Nemunas, ir labai daug prisnigo. Ke-liavo riteris su savo ginklanėšiu ir ke-liais palydovais tik dieną, nes naktimis vaikiojos alkanų vilkų gaujos ir užpul-dinėjo pakeleivings. Naktigulto susto-davo ištikimuose kaimuose ar kryžiuočių pilaitėse. Kartais, kai išsimušdavo iš kelio, ir vakaras užklupdavo jį kur nors dar toli nuo gyvenamų vietų, nakvodavo riteris ir miške, tik pernakt knechtai tu-rėdavo kurenti ugnį, kad nesusaltų ir ne-duotų prisistartinti plėšriesiems žvė-rims. Prie ugniakuro svajodavo jis apie savo sielos karalaitę Margaritą, ir toji mintis, kad greit ją pamatys, trumpin-davo jam naktį.

Bartenšteino pilyje rado labai daug svečių. Kai riterį pašaukė pas kuni-gaikštį, buvo jau pavakarys, ir visur už-degė skalas bei žibintuvus.

Riteris Griežė, dėl didelių šalčių, ke-liavo apsilvilkęs meškų kailių skranda. (Bus daugiau)

WORCESTER, MASS.

900 darbininkų streikuoja

Reed & Prince Co. 900 darbininkų jau daugiau, kaip mė-nesis laiko, streikuoja dėl iš-gavimo pakelti algas. Darbi-ninkai organizuoti į CIO uni-ją. Bet kompanija su visais miesto reakcionieriais užsispy-rė panaikinti uni-ją. Streikie-riai, kol kas, gerai laikosi.

Vasario 1 d. įvyko susirinki-mų su norinčiais eiti dirbti. Streikieriai apkūle norinčius pradėti skebauti.

Vietinė spauda beveik tyli, o jei rašo, tai smerkia uni-ją, kad nebuvo leista nusibalsuo-ti, ar eiti į streiką, tik unijos vadai išaukė streiką be rei-kało.

Valstija	1945 m.	1950 m.
Massachusetts	37,007	22,174
New Hampshire	18,786	13,389
Vermont	26,490	19,035
Rhode Island	3,693	2,596
Maine	32,184	30,366
Connecticut	22,241	15,698

Jei tokia proporcija eis ūkininkų bankrutai, tai nedaug laiko ims, kad jau nebus ūkininkų.

O kaip žinia, visur gruodžio mėnesį įvyko pakėlimas algų darbininkams. Tik Reed & Prince atsisakė pakelti. Todėl ir prasidėjo streikas ir dabar eina arši kova.

Ūkininkai smarkiai bankrutuoja

1950 metų gyventojų surašas (Census) parodo, kad Naujoje Anglijoje, tai yra 6-se Valstijose, arti 50,000 ūki-ninkų subankrutavo per pen-kius pastaruosius metus, nuo 1945 m. Iš buvusių 150,311 ūkininkų liko 103,168.

Gyventojų surašymo biuras paduoda šitokias skaitlines ūkininkų šiose valstijose:

CHICAGOS ŽINIOS

"Karo aukos" gerai pavyko

Sausio 28 d. Ciceros Motery Choras perstatė dramą "Karo Aukos." Vaidino šio choro ir Liaudies Teatro ar-tistai, J. Misevičiaus režisu-roj. Vaidinimas išėjo gerai, nors galima pastebėti truku-mų, kurie daugiau buvo tech-nikiniai.

Verti ypatingo dėmesio šie dalykai:

Vaidino keli čiagimių, ir jie pasirodė tikrai gerais va-dilomis.

Jaunasis Albertas Binkis, jaunutė Penny Batutytė, Wal-teris Dorinas jau pirmiaus pa-sirodė pirmos eilės vaidilo-mis. Šį sykį atsisusto pirmo eilės Antoneta Stasaitienė ir Connie Stanevičienė, abi čia-gimės, nors ne taip jaunos, kaip pirmieji trys.

Taigi, dar geriau parodyta, kad turime gerų vaidilų tarp čiagimių, tarp jaunimo, tik reikia pastangų juos įtraukti.

J. Misevičius labai gerai padarė, pasistengdamas tiek čiagimių gauti.

Verta pastebėti, kad jau-niems artistams vaidinant, matėsi geras skaičius čiagi-mių ir audiencijoj. Tai geras būdas patraukti jaunų žmonių į mūsų kultūrinę veiklą.

Apie vaidinimą, apie atski-rų vaidilų roles ir pasirody-mą, teks plačiau rašyti, šiuo tarpu paskubomis pasitenkin-sim, kas jau viršuje pasakyta.

Apie patį veikalą reikia tiek pasakyti, kad jis reikty technikiniai pertvarkyti. Jo akčiai per daug trumpi.

Veikalas išleistas Lietuvių Meno Sąjungos. Tai buvo tik antras jos leidinys. Jame tai pasireiškia "jaunatvės silpnu-mai." Šiems (karo) laikams jis tačiau labai tinka. Kai ku-riuos silpnumus režisoriai ir vaidintojų kolektyvės pastan-gos gali ištaisyti.

Verta pastebėti, kad dalį programos atliko Ciceros Mo-tery Choras ir jo duetas — Dočkienė ir Stanevičienė. Šį sykį choras dainavo ir "komp-likuotų" dainų. Turbūt nesu-klisų pasakę, kad jis pasi-rodė dar geriau, negu pir-miaus. Smagu, kad choras vis dar progresuoja, tobulėja. O jis juk ir seniau jau gan gra-ziai dainavo.

Chorui mokytojauja ir akompanuoja Daratėlė Yu-den. Ji verta pagerbimo už pastangas ir atsidavimą cho-rams.

Žmonių susirinko irgi apy-pilnė didžiulė Liuosybės salė, nors buvo keletas svarbių mi-tingų, kurie dalį žmonių ati-traukė.

Rengėjus reikia pagirti ir už gerą garsinimą.

popietį, o choras turės naudoti Va.

Lawrence, Mass.

Ivairios žinutės

\$40,000 padarė nuostolių užsidedus stubai 549 Prospect St., Methuen, Mass. Kontrak-torius J. K. Torsis tik buvo grįžęs iš New Yorko. Žmona eidama stubon pajuto smarvę. Jai besaukiant vyrą, greitai užsiliepsnojo visa stuba iš-sklepo. Kaip tik jie spėjo nuo ugnies pabėgti pačiam šal-čiausiam laike iš ryto žemiau zero.

Vietinis laikraštis "The Evening Tribune" paduoda žinutę iš Lowell, Mass., kad nuo valgio užsinuodijo minyš-kos, kuomet valgė vakarienę. Pavalgiusios pasijuto blogai.

Ant greitųjų buvo nugalbentos į ligoninę. Viena sunkiai ser-ga, bet jau taisosi. Kitos ne taip pavojingai. Dėlto ir mo-kyklą turėjo uždaryti, nes jos mokina vaikus Sacred Heart bažnyčios mokykloj.

Tai vėl bus komunistams bėda, nes dabar už viską kom-unistai kaltinami.

American Woolen kompani-jos kontraktas su CIO uni-ją baigiasi vasario 15 d. Jis pa-liečia 70,000 darbininkų. Uni-jos direktorius John Chupka pranešė visiems lokalam, kad reikalauja pakelti algas. Taip-gi pranešė ir dirbtuvių savi-ninkams ir algų kontrolės val-dininkams Washingtone. Pra-šo, kad sulygintų algas su šios šiu dienų kainų. Prie šios brangenybės, mat, algos daug mažesnės, negu turėtų būti.

Bet tie ponai nelabai rupinisi darbininkų reikalais. Mat jiems galva neskauda, ar darbininkai gali maistą nusipirkti. Ponai yra sotūs.

Naujosios Anglijos medaus korporacija 1950 metais gavo medaus 1,602,000 svarų. Pasi-rodė, kad 1949 metais gautą 11 procentų daugiau. Paėmus nuo 1945 metų, pasidaro 4 procentais mažiau. Pasirodo, kad ir pas bites eina sabota-žas. Ar tik neatsiras raudonų-jų ir tarpe bičių?

Naujosios Anglijos Cenzo Biuras skelbia, kad nuo 1945 metų išėjo iš biznio 50,000 fermerių. Likusieji fermeriai turi progą daugiau savo pro-dukty parduoti. Bet klai-simas, ar jiems pasiseks ką nors laimėti?

Pradžioje metų atrodė gana gerai dėl gavimo naujų narių į LLD, 37 kuopą. Vienas nau-jas narys prisirašė, draugų Milvidų sūnelis, 17 metų jau-

nuolis. Tai didelė garbė tė-vams, kad savo vaikus ragina prigulėti prie progresyvių or-ganizacijų. Milvidai priguli prie LDS 125 kuopos — visa šeima. Turėtų kiti taip pada-ryti.

Klausykite lietuviškos programos sekmadieniais, 9 val. ryto. Labai graži progra-ma, kurią duoda Gintarų Ze-mės programos vedėjai. Tai tikrai lietuviškos dainos, kal-bos, muzika.

S. Penkauskas.

San Francisco, Cal.

J. Kazlauskas serga

Teko kalbėtis su draugu Jonu Kazlausku. Jo sveikata ne labai tvirta. Laiks nuo lai-ko turi matytis su daktaru. Daktaras jam pataria paimti per kiek laiko poilsį dėl svei-katos sustiprinimo. Jis mano, kad prisieis paklaustyti daktra-ro patarimo. Nuo pradžios va-sario mėnesio jis pasiduoda po daktaro priežiūra ir skai-tosi ligoniui.

J. Kazlauskas yra nuošir-dus draugas, yra narys LLD ir LDS kuopų, geras remėjas darbinikiško veikimo. Jo gy-venimo vieta: 2714 Pine St.

Atsidarė barberė

Vieno sekmadienio popietį teko sustoti pas drg. Burdus San Leandro. Valandą pasi-kalbėjus apie įvairius dalykus, sužinojau, kad d. Vincas Bur-da atsidarė savo barberę Oaklande, ant East 14th St., kampas 97 gatvės. Jis mums parodė savo busimą vietą. Švariai viskas sutvarkyta ir tinkamai prirengta.

Draugas Burda yra specia-listas to amato. Tikiuosi, kad jam eisis gerai. Taipgi d. Bur-da yra nuoširdus veteranas mūsų veikime per eilę metų. Todėl jis yra žinomas plačiai mūsų visoj apylinkėj.

Mes, lietuviai, turim savą pažinti ir parenti, kada tik yra reikalas.

Jonukas.

Kam bus reikalas.

Su pradžia šių metų, LDS 58 kuopa išsirinko naują val-dybą. Nariai su visais reika-lais ir su mokesčiais prašomi kreiptis prie dabartinės valdy-bos.

Pirm. d. Tilda Kingienė, 2207 Cabrillo Ave.; pirm. pa-gelb. K. Silka itienė; fi-nansų sekr. John K. Alvinas, 630 Hamilton St., telef. DE. 3-3914; užrašų rašt. M. Al-viniene; išdininkas Adomas Knišius, 313 Tehama St.; izdo globėjas Andrius Valiukas. Sekr. J.K.A.

Belgijos valdžia žada paša-linti komunistus

Brussels. — Belgijos val-džia nužiūri, kad tarp civi-lių jos tarnautojų — valdi-ninkėlių yra 300 iki 500 komunistų; ketina visus juos pašalinti.

Grazioji filmų aktorka Peggy Castle. Tuo laiku karštis Californijoje bu-vo labai didelis. Čia Peg-gy laiko iškilus nosinę, kad suradus iš kur vėjas pučia.

Washington. — Mainie-rių Unijos pirmininkas John L. Lewis prašė narius, kad kiekvienas sudėtų po \$20 kovos fondui prieš priešus.

Peking. — Kinijos val-džia perėmė savo žinybon Medikalę Union Kolegiją, palaikomą Amerikos Rock-fellerių lėšomis.

Cleveland, Ohio. — Tū-luose šios valstijos mies-tuose prisnigo iki 14 colių.

PRANESIMAS

WORCESTER, MASS. LLD 11 kp. susirinkimas įvyks vasario 11 d. 10:30 ryto, 29 Endi-cott St. Prašau visų dalyvauti. Ne-pamirškite, kad reikia duokles už-simokėti. — Sekr. J. M. Lukas. (28-29)

HARTFORD, CONN. LLD 68 kuopos susirinkimas at-sibus vasario (Feb.) 12 dieną, Lais-vės Choro svietainėj, 155 Hungerford St. Pradedas kaip 7:30 valandą va-kare. Draugai ir draugės, prašome visus, kad dalyvautumėte susirinki-muose, nes kuomet susirinkimai ne-skaitlingi, tai nėra nė veikimo. Štai, jau bus beveik metai, kaip kuopa įtako nesurenge o gal tame prie-zastis, kad praeti susirinkimai buvo neskaitlingi. — Vienas iš valdybos. (28-29)

Matthew A. BUYUS

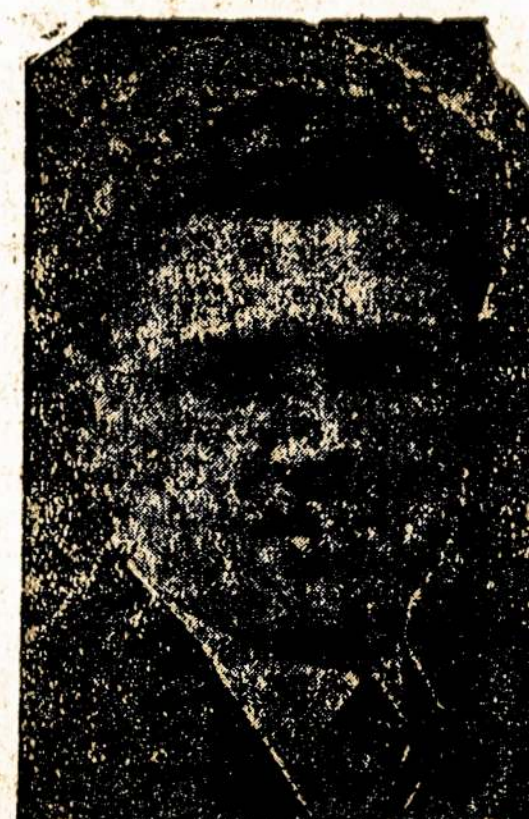
(BUYAUSKAS)

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

426 Lafayette St. Newark 5, N. J.

MArket 2-5172

CHARLES J. ROMAN

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

Litūdišo valandos kreip-tės prie mane diena ar naktį greit suteiksime modernišką atarnavimą. Patogiai ir gražiai mo-derniškai įruožta mūsų šermėninė. Mūsų patarna-vimu ir kainomis būsite ostenkinti

1113 Mt. Vernon St. Philadelphia, Pa.

Tel. Poplar 4110

Tai padegtas korejiečio namas. Vedant šiandien "scorched earth" politiką Korėjoje, panasiai nuo žemės paviršio nušluojama visi namai, kurie pasitaiko armijų kelyje.

Labai moksliska deklaracija labai nemoksliskai sudeklarauta

(Feljetonas)

Nuodugnai išanalizavus neseniai išleista ALT Vykdomojo Komiteto skelbiamą vajuus sumeškierioti \$100,000 deklaraciją, matosi didelis noras pataikinti brangiems tautiečiams vieną, o pataikyti į celių—tai kita. Tam reikia ne tik geros akies, nedrebančios rankos, bet ir nuspėjimo tolio nuo šaunamos vietos iki celių.

Pakutenimui tautiečių duosnumo nervų, deklaracijai užmąta labai moksliska ir garsiai skambanti antraštė: "Laisvės Mobilizacijos Vajus." Bet šitokia antraštė pasakoma, kad Vykdomojo Komitetas ves kampaniją ne už dolerių ubagavimą, ale už laisvės sumobilizavimą.

Kodėl Vykdomojo Komitetas nedasikvošėjo, kad laisvė yra nedaloma vienutė, kurios negalima nei sumobilizuoti, nei demobilizuoti, ir todėl šūkiu "Laisvės Mobilizacija" prašunama pro celių, jūsu Pauliui lieka nesuprantama. Nevykusi pradžia niekad nesibaigia gera pabaiga.

Deklaracijos turinys, vietoj sekti antraštės šūki, prieštarauja pačiam tikslui. Vietoj įtikinti brangiems tautiečiams, kad niekas kitas negalės atvajavoti smetonininkams Lietuvos, kaip tik dr. Grigaitis su šimūčiu, jei tik bus nesigalaita jiems dolerių vainos vedimui, tai Vykdomojo Komitetas, girtuokliškai išplūdes ir "moksliskai" apmelvas Tarybų Sąjungą, viešai pripažįsta, kad lietuviškų pronacių vaina prieš Lietuvą pasilikty be jokios vilties, jei nebūty pasitikima Vakarų valstybių galybe.

Ar jūs suvokiate, gerbiami komitetininkai, ką jūs tuomi pasakote? Jūs labai pabrėžtinai prisipažinate, kad jeigu Vakarų valstybės nesuruos karą ir neužkariaus Rytų valstybių, tai jūsu žiopčiojimo apie Lietuvos vadavimą neišgirs nei dangus, nei pekla.

Iš šito jūsu pripažinto fakto brangiems tautiečiams gali pasidaryti išvada, kad jų duoti doleriai Lietuvos vadavimui bus numestai į balą be jokios naudos.

Kitas "moksliskas" neapsižiūrėjimas, tai kur sakoma: "sudarant savanorių darbuotojų ir aukotojų būrius." Iki šiolei visi suprato, kad darbuotojai ir aukotojai visi būvom savanoriais. Bet dabar Vykdomojo Komitetas atidengia paslaptį ir pasako, kad darbuotojai ir aukotojai susideda iš dviejų kategorijų — savanorių ir nesavanorių. Kadangi Vykdomojo Komitetas savanorius stato pirmo eilėn ir apie juos atsiliepija kaip apie rinktinus, tai logiška išvada sako, kad nesavanoriai darbuojasi ir aukoja iš "prievaratos, kurios" dr. Grigaitis sakosi labai neapkenčias.

Koks buvo reikalas šita paslaptį atidengti, tai ne tik jūsu Paulius nežino, ale ir dr. Grigaitis vargiai žino. Kas gi atsisitiktų, jeigu pikta dvasia pakusintų savanorius atsisakyti savanorystės, persikelti į kitą bus priversti darbuotis ir aukoti? Kadangi Vykdomojo Komitetas neturi priemonių, pasakytą, jūsu Paulius griežtai prievaratos vartojimui, tai savanoriam susibuntavojus, vajuus baigtųsi tokiais rezultatais, kad Lietuvos vadavimo karštis sumazėtų daugiau, negu ant pusės.

Jūs Pauliui nepatinka ir tarsi amžinai kalbamas gyvasai rožančius apie supažindinimą amerikiečių su Lietuvos byla ir išgavimą valdžios žmonių ir įtakingų asmenų paramos. Jau desimtmetsi prasiniko, kai mes juos pažindinam, pažindinam, o jie mōsu kaip nepažįstas, taip nepažįsta. Laikas jau suprasti,

kad bagotiems žmonėms su ubagais pažintys nepageidaujamos. Jei žarstyume milijonais, tai tie "įtakingi" asmenys pažintų mus ir be supažindinimų.

Geresniam vajuus pasisekimui, Vykdomojo Komitetas dar įterpė: "įgalokit darbščius ir patikimus aukų rinkėjus." Velniams reikėjo užsikaibinti tas "patikumumas"? Geresnio komplimentū aukų rinkėjams nepasakytų joks bolševikas. Visi supras, kad Vykdomojo Komitetas kalba iš praktikos, kad dėl aukų rinkėjų patikumumo yra buvę incidentų. O kadangi aukų rinkėjams nebus ant kaktos prikaltas patikumumo ludijimas, tai visi aukų rinkėjai jausis ant savės nepatikimumo dėmė. Jūs Paulius už jokus pinigus nesutiktų aukų rinkėjus statyti į tokią negarbingą padėtį.

Bet tuomi Vykdomojo Komiteto įsišokimas dar nesibaigia. Kadangi iškelta patikumumo ar nepatikimumo klausimas, tai žinant, kad daugiausia suknybių ir žulikyščių būna viršūnėse, tuomi ir patys Lietuvos vaduotojai pastatomi jų patikumumo tikrinimui. Žinote, kad pikta mintis žmogui nuolatos žirzia, kaip įkyri musė. Kas uždraus brangiems tautiečiams splioti ir daryti visokias išvadas, kad už jų sudėtas aukas Lietuvos vadavimui vaduotojai vaduojasi save nuo sunkių darbų ir kitokių gyvenimo nesmagumų?

Apart viršūnė minimū Vykdomojo Komiteto padarytų netikslumų jūsu Pauliui labiausiai nepafinka traukimas atgal ir trumpinimas fronto linijos. Tai baisiai pragaistinga strategija, kuri net ir labiausiai pasižymėjusi genijū, anais metais "išlaisvinusi" Lietuvą, Adolfą Hitlerį (dieve, nepagalėk jam dangaus karalystės) privedė prie negarbingo galo.

Kuomet visų valstybių metiniai budžetai keliami iki pasibaistėtinų aukštumų, tai ALT Vykdomojo Komitetas tenkinasi vienu šimtelių tūkstančių dolerių, tuomi demonstruodamas aukotojais nepasitikėjimą ir menką supratimą valstybiškumo.

Atsižvelgus į netolimą praeitį, kuomet vajui kvota buvo paskirta dviejų šimtų ir penkių dešimtų tūkstančių dolerių, kuriuos aukotojai "sumetė" į trumpą laiką be murmėjimų, šių metų reikalavimas tik vieno šimto tūkstančių dolerių yra niekas daugiau, kaip sabotažavimas Lietuvos laisvinimo darbū.

Tiesa, pas lietuvius ir šimtas tūkstančių nemazas pinigas, bet žinant, kad amerikinėse sąlygose lietuviškumas nestoja į chorą, nes mes ką tik pradėdame mokytis su nauja dirigente — Mildred Stensler iš New Jersey. Pamokos visuomet būna Liberty Auditorijos Music Room.

Choro prezid.

Sugrįžo iš ligoninės

Unijistai neatmetė savo organizacijos

Pasimojusieji suskaldyti United Electrical, Radio and Machine Workers Lokala 1227-tą asmenys sušaukė tos unijos narių mitingą į Volkets Hall, Queens, vasario 1-mą. O po to mitingo pasiskelbė, būk jie atstovauja to lokalo narius, nes, girdi, jie jau ištraukę iš lokalo į savo atskalą (CIO-IUE) tūkstantį iš 2,400 to lokalo narių.

Bandomosios suplyėti Unijos biznio atstovas James Garry sako, kad tame mitinge buvo mažiau 300 dalyvių ir kad tame skaičiuje dar buvo ir ne narių.

Pavyzdžiui, kad nariai laikosi su savo lokalu, Garry priemenas Waldes šapa, kur dirba 700 darbininkų. Jie pasirašė peticiją, kurioje pataria CIO ne skaldyti jų lokala, bet eiti organizuoti neorganizuotus. Patarė rūpintis New Jersey esančia Konn-Mar šapa, kur CIO turi kontraktą, bet darbininkus tebeįkalo neatitinkamose unijistams sąlygose.

Majoras nori leidimo taksuoti gasoliną

Išgirdęs, kad Albany įteikta bilius uždrausti miestams ir apskritims aptaksuoti gasoliną ir automobilius miestų išdų pakėlimui, majoras ImPELLITTERI pasiuėte protestą. Jis sako, kad negavus tų taksu miestas gal neišgalėsia pakelti algų savo tarnautojams.

Stipresnis, bet dar ne visai pasveikęs

Kazys Tamošiūnas praneša savo draugams LDS nariams ir visiems, kad jis šiuo tarpu jaučiasi stipresnis, negu buvo pernai. Tačiau vis dar nėra pilnai pasveikęs.

Praejusią žiemą Tamošiūnas buvo visiškaai sunegalėjęs dėl mažakraujystės. Jeigu ne jo bendradarbių viešbučių darbininkų unijistų pagalba krauju, gal būtų nei neišgyvenęs to krizio. Grupė unijistų jam aukojo savo krauju, tuomi pratęsdami jo gyvybę ir sustiprindami.

Aido Choras

Reguliarę savaitinė Aido Choro pamoka įvyks šį penktadienį, vasario 9-tą, lygiai 8 val. vakaro. Visi susidomėję dainavimu kviečiami ateiti. Dabar patogiausias laikas įstoti į chorą, nes mes ką tik pradėdame mokytis su nauja dirigente — Mildred Stensler iš New Jersey. Pamokos visuomet būna Liberty Auditorijos Music Room.

Sugrįžo iš ligoninės

Sophie Thomson sugrįžo namo iš ligoninės, kur ji išbuvo ilgoką laiką po susižeidimo auto nelaimėje laike pirmųjų didžiųjų šio sezono ledų prieš ketelę savaitę. Dar nėra visiškaai pasveikusi, bet jau daug stipresnė, skausmai mažėja.

Thomsonai gyvena 45-42 41st St., Long Island City, N. Y.

Dainos, poezija pagražins įvairumų popietį

Įvairumų ir draugiško pobuvio popietis nebūty lietuvišku, jeigu jame nebūty dainų, muzikos, poezijos. Sunku ir įsivaizduoti, kaip lietuvis galėtų gyventi be tos grožės. Laimingi, mums nereikia to skurdo kęsti!

LLD pirmosios kuopos įvairumų popietį šį sekmadienį, vasario 11, Liberty Auditorijoje, bus ir meno:

Anelytė Ventienė ir Helen

Feiferienė dainuos duetas pianu lydimos muziko Prano Balevičiaus.

Elena Bržauskienė pasakys eilių.

Prasidės 3 val. po pietų. Kviečiame visus. Įėjimas į draugišką pobuvį nemokamas. Po programos, prievakarij, mūsų kuopietės paruoš bufetą. Kas norės, galės taip pat bendrai pasivaizinti.

Komisija.

Pasveikinimų reikale

Laisvės vasario 7-tos laidoje buvo pažymėta, kad J. Stanelis (Newark, N. J.) prisiuėtė \$52 pasveikinimų ir pamintė aukotojų pavardės. Per klaidą, pavardės neteisinaai buvo pažymėtos, tad čia norime atitaisyti: Po \$10— P. Skeberdis ir Walter Morkus. Joe Šleinis, \$2. Kitos pavardės buvo gerai pažymėtos.

Dar vis gauname pavėluotų pasveikinimų. Šį kartą gavome \$11 nuo L. Pruseikos iš Chi-

cagos ir \$5 nuo M. Kraujalis, iš Brooklyno.

Aukų suvažiavimui įplaukė \$1887.22. Norime pranešti, kad visos kitos aukos, kurias gausime, bus paskirtos ne suvažiavimo išdū, bet į reguliari dienraščio Laisvės reikalų Fondą.

Dar kartą širdingai dėkojame už puikias aukas ir tikimės, kad gerieji dienraščio rėmėjai pasirūpins padidinti finalinį Fondą.

Kriaučiai turės bankietą

Vasario 17 d. kriaučiai ir ne kriaučiai turės linksmą bankietą Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubo patalpoje, kaip įvyks vakaro, kaip įvyks vakaro, kaip įvyks vakaro. Tai pripuola šeštadienio vakarą, galėsime ilgiau pabaliuoti, kadangi ant rytojaus nereikės skubintis į darbavietes. Nedėdieniais dirbtuvėse ratai nesisuka.

Šis parngimas yra sykiu ir pagerbimas Pranci Reinhardt, sulaukusiam gana didelio pulko metų, 65. Rodosi, jis visiems yra žinomas, linksmo ir draugiško būdo žmogus. Jis nepraeis pro šalį žmogaus užkalbines. Taipgi ir jo žmona Olga yra linksmo būdo moteris.

Gerbiemieji, kurie neturite bilieto, įsigykite tuojau, nes ateinančios savaitės vidurį bilietai jau bus uždaryti. Reikės suskaičiuoti, kiek reiks pirkti valgių ir gėrimų, kad kiekvienas gautų bilieto vertės (\$3.50) valgyti ir gerti. Niekas pelno nereikalauja, pelnas nėra reikalingas Reinhardtui nei rengėjams. Mes visi susirinkime vienas kitą pavaišinti ir senus mūsų veikėjus Reinhardtus pagerbsime.

Manhattane areštavo 16 jaunų žmonių, itariamų par-davinėjime narkotikų.

Dr. M. Maisel

Stalgios ir Išsėnėjusios Vyrų ir Moteryų Ligos Odos Ligos, Bendras Nustipimas, Inkstai ir Pūslė, Reumatizmas, Kraujai ir Slapimo Trymas, Ištyrimas \$3.00. 107 East 17th Street (neti 4th Ave.—Union Square) New York City. VALANDOS: Kasdien 10:00—1:00, 4:00—7:00, Sekmd. 11:00 A. M. iki 1:00 P. M.

Dr. A. Petrika

DANTŲ GYDYTOJAS 221 South 4th Street BROOKLYN, N. Y. Tel. EVERgreen 7-6868. Valandos: 9—12 ryte; 1—8 vakare. Penktadieniais uždaryta.

TUOJAU ĮSIGYKITE VILNIES KALENDORIŲ

Turingingas įvairiom informacijom, sveikatos patarimais ir moksliniais raštais. KNYGA IŠ 200 PUSLAPIŲ. Kaina tik 50 centų. Platintojams duodama nuolaidų. Tuojau Kreipkitės šiuom antrašu: LAISVĖ 110-12 ATLANTIC AVE., RICHMOND HILL 19, N. Y. Kuriam reikės pasiūsti, prašomi prisūsti 60 c. nes kainuoja persiuntimas.

New Yorko unijų vadai užtarė gelžkeliečius

Specialiame United Labor Action Komiteto susirinkime praėjusį antradienį 50 unijų vadų pareiškė priejautą ginanties savo teises gelžkeliečiams. Čia dalyvavusių AFL ir CIO unijų atstovai pasizadėjo gelžkeliečių kovą paremti.

Darbininkų vadai pareiškė pasipiktinimą tuo, kad ir gelžkelių kompanijos ir valdžia per 23 mėnesius nepasitengė patenkinti darbininkų reikalavimo trumpesnės darbo savaitės. Kuomet didžiūmoje industrijoje darbininkai darbba po 40 valandų ar po mažiau, gelžkeliečiai tebedirba po 48 valandas ir po daugiau.

Persidirbimas bile darbe yra pavojingas sveikatai ir gerbūviui. Juo labiau jis yra pavojingesnis ant gelžkelių, nes pastato pavojun ne tikai dirbančiuosius pervargusius žmones, bet ir keleivius. Tas buvo parodyta po nelaimių Long Island gelžkelio linijoje. Bet kompanijū viršininkai ir jas prižiūrintieji valdininkai, atrodo, nori tai užmiršti. U. D.

Roxy Teatras viena diena praėjusį šeštadienį gavęs \$28,250 pajamų už įžangas.

GARSINKITES LAISVĖJ!

PEIST LANE DRUGS, Inc. 405 So. 4th Street Cor. Hewes St. Brooklyn, N. Y.

Visoki vaistai, kosmetikai, kūdikiams reikmenys, įvairūs daiktai, ligonių kambariui reikmenys — už griežtai žemas kainas.

Receptų Specialistai: MAX PEIST, Ph. G., EDWIN LANE, Ph. G. Tel. EV. 7-6233

TONY'S

UP-TO-DATE BARBER SHOP ANTONAS LEIMONAS Savininkas 306 UNION AVENUE Gerai Patyrę Barberiai

REPUBLIC BAR & GRILL

Savininkas IGNAS SUTKUS Patogi vieta pasišnekučiuoti, užkasti ir pagaliau buracėlę išmesti, sulig savo skonio pasirinkto LIKERIO, VYNO ar ALAUS. Pas Igną Sutkų visada rasi sau pažįstamų 492 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Kampas Union Ave. ir Hooper Street. Telefonas: EVERgreen 4-8969

Petras Kapiskas

PALAIKO BAR & GRILL DEGTINĖS, VYNAI IR ALUS 32 TEN EYCK STREET Brooklyn, N. Y. Telefonas: EVERgreen 4-8774

Help Wanted Agcy Tel. Plaza 7-2896

HELP WANTED—FEMALE

MOTERYS - IŠRINKĖJOS PATYRUSIOS PRIE SVETERIŲ KAVALIŲ LINKSMA APLINKA GERA ALGA NUOLATINIS DARBAS J. EISENBERG INC. 173 HUDSON ST., N. Y. C. (24-25)

Namų darbininkė. Prižiūrėti vaikų, laukti maisto, pora dirbant. \$60 į mėnesį. Gualis vietoje. D. P. primama, mokanti biskuti angliškai. Butterfield 8-2869. (27-29)

Namų darbininkė, daktaro namuose; guolis vietoje, nuosavas kambarys. Vėliausius patidėjimus; pilnai patyrusi. Labai geras darbas. BU. 8-4130. (28-30)

Namų darbininkė, patyrusi su padidėjimais. Pagelbėti trijų kambarių apartamente. Darbas daliai laiko, 3 dienos į savaitę. Labai maloni šeima geruose namuose. ST. 4-4332. (28-30)

Namų darbininkė; guolis vietoje. 35 iki 45 m. amžiaus. Patyrusi su vaikūčiais 3 ir 6 m. Lengvas virinimas ir valymas. Pagaudojama patidėjimais. Geras darbas moteriškai, norintieji gerų namų. \$160 į mėnesį. JA. 6-1793.

Abelnam namų darbai moteriškai; guolis vietoje. Nuosavas kambarys ir vana. Labai duosningi ir malonūs žmonės šeimoje. Flushing 8-7008.

PARSIDUODA

Parsiduoda Delicatessen, liguvų ir lenkų apgyventojų kaiminystės. Įsteiata 43 m. Tikama pora. Įeina \$500-\$550 į savaitę; taipgi ir kiti gerumi. Mr. Martin. Godney 8-5514. (29-33)

BIZNIO PROGA

Parsiduoda Delicatessen ir Groserie. Yra alus ir šaldytvas valgiams. Taipgi 3 gražūs kambariai užpakalyje krautuvės. Jerome 6-9501. (28-30)

Oras piktaai atsalo

Praėjusį laikotarpį New Yorke buvęs šiltas oras per vieną naktį "apsivertė ragožium". Vasario 7-tą šilima buvo 49.8 laipsniai, pusaunaktį nusirito iki 22 ir iki ryto vėl tebesirito žemyn. Landysmarkus vėjas dar daugiau pablogino padėtį.

EGZAMINUOJAM AKIS RABOME RECEPTUS DAROME IR PRITAIKOME AKINIS

Drs. Stenger & Stenger Optometristai 394-398 BROADWAY BROOKLYN, N. Y. Tel. ST. 2-8342